

**TAMPEREEN YLIOPISTO**

## Partio ja opettajuus

Luokanopettajien näkemyksiä partiokasvatuksesta  
ja sen vaikutuksesta opettajan työhön

Kasvatustieteiden tiedekunta  
Opettajankoulutuslaitos, Hämeenlinna  
Kasvatustieteen kandidaatintutkielma  
SATU KORHONEN  
Kevät 2008

Tampereen yliopisto

Kasvatustieteiden tiedekunta

Opettajankoulutuslaitos, Hämeenlinna

SATU KORHONEN: Partio ja opettajuus – Luokanopettajien näkemyksiä partiokasvatuksesta ja sen vaikutuksesta opettajan työhön

Kasvatustieteen kandidaatintutkielma, 42 sivua, 9 liitesivua

Huhtikuu 2008

---

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin, onko partioharrastuksella yhteyttä luokanopettajan työhön. Lisäksi selvitettiin, miten luokanopettajan työ mahdollisesti vaikuttaa partioharrastukseen ja millaisia partion kasvatustavoitteita luokanopettajat pitävät tärkeinä.

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena. Kyselyyn vastaaminen tapahtui sähköisesti marraskuun 2007 ja tammikuun 2008 välisenä aikana. Tutkimuksen kohdejoukkoon kuuluivat partiota harrastavat tai harrastaneet luokanopettajat. 107 vastaajan näyte koostui taustatiedoiltaan eriävistä, eri puolella Suomea asuvista henkilöistä.

Tutkimustulosten mukaan vastaajat kokivat partioharrastuksella olevan myönteisiä vaikutuksia luokanopettajan työhön. Vastauksista nousi esiin erityisesti sosiaaliseen vuorovaikutukseen liittyvät mielipiteet. Työelämän vaikutus partiotoimintaan jakoi mielipiteitä. Osa vastaajista piti työtä ja harrastusta liian samankaltaisena voidakseen toimia aktiivisesti molemmissa. Osa kuitenkin kertoi työn positiivisesta vaikutuksesta harrastustoimintaan. Tärkeimmiksi partion kasvatustavoitteiksi luokanopettajat määrittelivät vuorovaikutustaitojen kehittämisen, luonnon kunnioittamisen ja muiden huomioon ottamisen.

Avainsanat: partio, opettajuus, kasvatustavoitteet

# SISÄLLYS

<b>1</b>	<b>JOHDANTO.....</b>	<b>4</b>
<b>2</b>	<b>PARTIO .....</b>	<b>6</b>
2.1	PARTIOON LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ.....	6
2.2	PARTIOLIIKKEEN HISTORIA.....	7
2.3	PARTIOKASVATUS .....	8
2.3.1	<i>Partioaate, -henki ja ihanteet.....</i>	<i>10</i>
2.3.2	<i>Oma ryhmä, johtajat ja lippukuntakulttuuri.....</i>	<i>10</i>
2.3.3	<i>Ohjelmat ja tekemällä oppiminen.....</i>	<i>11</i>
2.3.4	<i>Henkilökohtainen kehitys ja yhdessä päättäminen .....</i>	<i>12</i>
2.3.5	<i>Elämykset ja seikkailut, toiminta luonnossa.....</i>	<i>12</i>
2.3.6	<i>Partiojohtaja kasvattajana.....</i>	<i>13</i>
<b>3</b>	<b>LUOKANOPETTAJAN TEHTÄVÄT .....</b>	<b>14</b>
3.1	PERUSOPETUSLAKI JA PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA - POHJA OPETTAJAN TYÖLLE.....	14
3.2	OPETTAJA – KASVATTAJA .....	16
3.3	OPETTAJAN AMMATTIETIIKKA.....	16
3.4	MITÄ OPETTAJALTA ODOTETAAN?.....	17
3.5	IHANNEOPETTAJA JA IHANNEPARTIOLAINEN .....	18
<b>4</b>	<b>TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....</b>	<b>20</b>
4.1	TUTKIMUSTEHTÄVÄ .....	20
4.2	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS .....	20
4.2.1	<i>Tutkimusvälineistö.....</i>	<i>21</i>
4.2.2	<i>Tutkimusjoukko .....</i>	<i>21</i>
4.2.3	<i>Aineiston luokittelu ja analysointi.....</i>	<i>24</i>
4.2.4	<i>Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti .....</i>	<i>25</i>
<b>5</b>	<b>TUTKIMUSTULOKSET.....</b>	<b>27</b>
5.1	PARTIOHARRASTUKSEN YHTEYS LUOKANOPETTAJAN TYÖHÖN .....	27
5.1.1	<i>Opettajan ammatilliset valmiudet.....</i>	<i>28</i>
5.1.2	<i>Luokanopettajien suhtautuminen omaan työhön.....</i>	<i>30</i>
5.1.3	<i>Sosiaaliset suhteet ja vuorovaikutustilanteet.....</i>	<i>31</i>
5.1.4	<i>Eriävät mielipiteet .....</i>	<i>33</i>
5.1.5	<i>Tulokset tilastollisen analysoinnin kuvaamina.....</i>	<i>33</i>
5.2	LUOKANOPETTAJAN TYÖN YHTEYS PARTIOHARRASTUKSEEN .....	34
5.3	LUOKANOPETTAJIEN TÄRKEIKSI KOKEMAT PARTION KASVATUSTAVOITTEET.....	35
<b>6</b>	<b>POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET .....</b>	<b>37</b>
6.1	TUTKIMUSTULOSTEN YLEISTETTÄVYYS .....	37
6.2	LUOKANOPETTAJIEN MIELIPITEITÄ .....	37
6.3	KATSAUS TULEVAISUUTEEN .....	39
	<b>LÄHTEET.....</b>	<b>40</b>
	<b>LIITTEET</b>	

# 1 JOHDANTO

Eletään pikkujouluaikaa vuonna 1998. Ilta on pimentynyt ja istun viidentoista 9-vuotiaan tytön kanssa kynttilöin ja öljylyhdyin valaistussa huoneessa. Takassa palaa tuli. Tytöt syövät innolla popcornia, jotka olemme hetkeä aiemmin valmistaneet keittiön kaasuhellalla. Vietämme lauman pikkujouluja leiripaikassamme, joka sijaitsee noin 15 kilometrin päässä kaupungista. Ei ole puhuttakaan sähköistä, saati sisälle tulevasta juoksevasta vedestä. Meillä on kuitenkin oikein mukavaa. Yön nukumme tyytyväisinä makuupusseissa. Osa kokee sen ensimmäistä kertaa elämässään. Maanantaina koulussa kaikilla on paljon kerrottavaa pikkujouluretkestä. Oli jännittävää ja opimme kovin paljon uusia taitoja. Mutta ei, ei pelottanut. Ei lapsia eikä minua.

Edellä oleva teksti kertoo kymmenen vuotta sitten partiossa järjestämästäni yöretkestä. Olin juuri aloittanut laumanjohtajan tehtävät. Laumaan kuului lähes 20 innokasta tyttöä, joiden kanssa retkeilimme paljon. Joskus kävimme yhdessä uimahallissa, toisinaan pyöräretkellä. Parhaita kokemuksia olivat kuitenkin juuri edellisen kaltaiset yöretket. Vaikka ne olivat melko työläitä järjestää, halusin antaa tytöille mahdollisuuden kokea todellisia elämyksiä.

Nyt kymmenen vuotta myöhemmin opiskelen luokanopettajaksi. Olemme opiskeluaikana usein miettineet mitä kaikkea lasten kanssa voi sattua. Olemme yrittäneet hakea erilaisia vastauksia siihen, miten vaarat olisivat ennaltaehkäistävässä ja vältettävissä kokonaan. Onko turvallista lähteä pois koulun pihapiiristä? Uskaltaako opettaja järjestää äidinkielen oppitunnin muualla kuin omassa luokahuoneessa? Mitä sitten jos jotain tapahtuu? Miten opetuksesta saisi mahdollisimman mielenkiintoista?

Opiskeluaikana olen monta kertaa pohtinut partiosta saamiani kokemuksia. En koe luontoretkeä koulutulokkaiden kanssa vaaralliseksi. En myöskään hylkää ajatusta, että tulevaisuudessa veisin oppilaani yöksi metsään. Minusta on itsestään selvää, että lasten on annettava kokeilla itse. Partioharrastus on antanut minulle kokemusta ja varmuutta erilaisiin opettajan työssä tarvittaviin taitoihin. Uskon, että ilman sitä jättäisin monta kertaa antamatta oppilailleni mahdollisuuden kokea muutakin kuin matematiikan työkirjatehtävät. Toisaalta opettajankoulutus on lisännyt harkintakykyä ja valmiuksia suunnitella tapahtumia. Olen saanut paljon uusia toimintaideoita sekä taitoja toteuttaa niitä. Jos nyt lähtisin partioryhmän kanssa pikkujouluihin, mieltäisin ehkä turvallisuusasioitakin hieman entistä tarkemmin.

Koska itselläni on pitkä partiotausta, kandidaatintutkielman aihepiirin valitseminen oli helppoa. Halusin yhdistää tutkimuksessa harrastukseni sekä tulevan ammattini. Itse koen niiden välillä yhteyden puolin ja toisin, mutta halusin saada mielipiteitä myös muilta. Rajasin aiheen koskemaan luokanopettajan työn ja partioharrastuksen välistä mahdollista yhteyttä. Tämän lisäksi selvitin, millaisia kasvatustavoitteita ”luokanopettajapartiolaiset” pitävät tärkeinä.

Suomen Partiolaiset ry antoi minulle mahdollisuuden käyttää verkkokyselylomaketta vastausten keräämiseen, joten toteutin kyselyn sähköisesti. Vastaaajia kertyi yhteensä 214. Näistä valitsin analysoitaviksi luokanopettajakoulutuksen saaneet 107 henkilöä. Tutkimuksen vastaajat edustivat heterogeenistä joukkoa eri puolilta Suomea. Osa luokanopettajista oli toiminut työssään jo vuosikymmeniä, osa oli vasta uransa alkutaipaleella. Myös vastaajien partiotaustat vaihtelivat.

Tutkimusaiheeni oli ajankohtainen etenkin kasvatustavoitteiden kannalta, koska Suomen Partiolaiset ry on tällä hetkellä uudistamassa ohjelmaansa. Uudistukseen kuuluu olennaisena osana varsinaisten kasvatustavoitteiden käyttöönotto. Nämä antavat pohjan uudistetulle partio-ohjelmalle. Suomen Partiolaiset ry sai maaliskuussa 2008 myös opetusministeriön myöntämän nuorisotyön tunnustuspalkinnon. Palkinnon perusteluina todetaan muun muassa partiojärjestön tehneen vuosikymmenten ajan merkittävää kasvatustyötä. Täten partion Suomen suurimpana nuorisojärjestönä voidaan sanoa kuuluvan koulun ohella tärkeäksi lasten ja nuorten kasvattajaksi.

## 2 PARTIO

### 2.1 Partioon liittyviä käsitteitä

”Partiointi on toimintaa, jossa nuorilla on mahdollisuus yksilöllisten ominaisuuksiensa rajoissa kasvaa persoonallisuudeltaan tasapainoisiksi, terveiksi, vastuuntuntoisiksi ja itsenäisesti ajatteleviksi yhteiskunnan jäseniksi” (Ripatti 1983, 54). Tämän Suomen Partiolaisten peruskirjassa mainitun toimintaperiaatteen mukaan partiota voidaan siis selvästi kutsua kasvatusjärjestöksi. Jo partioliikkeen perustaja Baden-Powell totesi, että partiujohtajan tulee ymmärtää eri ikäkausiin liittyvät tarpeet ja kyettävä siten johtamaan, ohjaamaan ja innostamaan nuorempiaan oikeaan suuntaan. (Baden-Powell 1979, 9.)

*Partiointiksi* kutsutaan metsämiesten, tutkimusretkeilijöiden, metsästäjien ja uudisraivaajien työtä ja heidän ominaisuuksiaan. Näiden ammattialojen taitoja ja tapoja voidaan pojille opettaa leikkien sekä erilaisten harjoitusten avulla. Samalla kun ne kiinnostavat ja motivoivat poikia oppimaan uutta, ne ovat erittäin kasvattavia. (Baden-Powell 1979, 23—24.) Koska Baden-Powell perusti partioliikkeen aluksi vain pojille, hän kirjoitti myös kirjansa poikia ajatellen. Myöhemmin partion levitessä tyttöjenkin harrastukseksi, kirjat alkoivat käsitellä molempia sukupuolia.

Partiointin tarkoituksena on, kuten sata vuotta sitten, tarjota lapsille ja nuorille mahdollisuus kasvaa tasapainoisiksi, terveiksi, vastuuntuntoisiksi ja itsenäisesti ajatteleviksi yhteiskunnan jäseniksi (Grönholm 2004, 7). Se on vastavoima ”Miks mun pitäis?” ja ”Ei kuulu mulle” – asenteille (Suomen Partiolaiset ry (1)). Partiotointi on puoluepoliittisesti sitoutumatonta, itsenäistä, vapaaehtoista ja siihen voivat osallistua kaikki (Hakonen 1995, 13).

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry on valtakunnallinen keskusjärjestö, johon kuuluvat kaikki Suomen partiopiirit. Partiopiirejä ollaan tällä hetkellä yhdistämässä niin, että tulevaisuudessa niitä olisi yhdeksän. Keskusjärjestö ja piirit muodostavat tukiverkoston *lippukunnille*, joita on Suomessa on noin 850. Lippukuntia voidaan kutsua partiotoininnan paikallisyhdistyksiksi. Lippukuntiin kuuluvat yksittäiset partiolaiset jakautuvat *sudenpentuihin, vartiolaisiin, vaeltajiin* ja *johtajiin*. (Grönholm 2004, 13—15.) Nämä ikäkausiryhmät ovat tosin muuttumassa vuoden 2010 ohjelmauudistuksen myötä.

*Partiojohtajalla* tarkoitetaan yli 17-vuotiasta partiojohtajan peruskurssin käynnyttä partiolaista. Partiojohtajaksi voidaan kutsua myös muuta partiojohtajan tehtävissä toimivaa aikuista (Hakonen 1995, 21). *Laumanjohtaja* on nuorimpien partiolaisten eli sudenpentujen lähin johtaja. Yleensä laumanjohtajalta edellytetään vähintään 16 vuoden ikää, jotta johtaja olisi kypsä ottamaan vastuuta lapsista ja heidän kasvatuksestaan. *Akela* on koko sudenpentuosaston johtaja (Hakonen 1995, 32—33). *Vartionjohtajalla* tarkoitetaan noin 14—17-vuotiasta vertaisjohtajaa, joka vastaa oman vartionsa toiminnasta yksin tai yhdessä parinsa kanssa (Grönholm 2004, 40—41). *Sampo* on vartionjohtajien tukija ja ohjaaja (Grönholm 2004, 35).

## 2.2 Partio liikkeen historia

Partio liikkeen katsotaan syntyneen Englannissa Brownsean saarella vuonna 1907. Englantilainen upseeri, Robert Stephenson Smyth Baden-Powell halusi kokeilla käytännössä kehittämäänsä järjestelmää, jonka avulla oli tarkoitus kouluttaa poikia monipuolisemmin hyväksi kansalaisiksi. Hän oli huomannut, että pahanteossa ja omien mielihalujensa parissa pojat olivat ahkeria. Baden-Powellin mielenkiinto heräsi ja hän päätti kokeilla, olisiko poikien seikkailunhakuisuus ohjattavissa heitä positiivisesti kasvattavaksi toiminnaksi. (Haavisto 1983, 30.) Baden-Powell keräsi yhteen 22 poikaa eri yhteiskuntaluokista ja järjesti heille leirin. Kokeilu onnistui niin hyvin, että seuraavana vuonna Baden-Powell julkaisi kirjan *Scouting for boys*, joka on suomennettu nimellä *Partiopojan kirja*. (Grönholm 2004, 12, 14—15.)

Tämä kirja innoitti satoja tuhansia Brittein saarten poikia ryhtymään partiolaisiksi ja perustamaan omia vartioitaan (Hakonen 1995, 12). Näin partio liike alkoi levitä ympäri maailmaa. Aluksi toiminta oli tarkoitettu vain pojille, mutta ensimmäiset tytöt liittyivät mukaan jo vuonna 1909. Tyttöjen johtajana aloitti Baden-Powellin sisar, mutta vuodesta 1930 lähtien tyttöjen keulakuvana toimi Baden-Powellin puoliso Lady Olave Baden-Powell. Poikapartiolaisia kutsuttiin nimellä scout eli tiedustelija, mutta Baden-Powellin mielestä tämä nimitys ei sopinut tytöille. Sen vuoksi tyttöpartiolaisia ryhdyttiin nimittämään oppaiksi, englanniksi guide. (Grönholm 2004, 12, 16.)

Suomeen partio liike levisi hyvin nopeasti Ruotsin ja Venäjän kautta. Suurimmissa kaupungeissa toiminta käynnistyi jo vuonna 1910. Suomen kielellä *Partiopojan kirja* julkaistiin vuonna 1911. Kapinaepäilyjen vuoksi partio toiminta kiellettiin Suomessa vuosiksi 1911—1917, mutta se jatkui kuitenkin koko tämän ajan laittomasti. Itsenäistymisen myötä vuonna 1917 partio sai uudelleen toimintaluvan. (Grönholm 2004, 16.) Hakonen (1995, 13) toteaa, että kuluneen 100

vuoden aikana maailmassa on varovaistenkin arvioiden mukaan ollut yli 300 miljoonaa partiolaista. Tällä hetkellä partiolaisia on yli 200 maassa yhteensä noin 38 miljoonaa. Suomessa partiolaisia on noin 75 000. (Suomen Partiolaiset ry (1).)

## 2.3 *Partiokasvatus*

Kaikessa toiminnassa tulee olla tavoitteita, koska ilman niitä on vaikea saavuttaa haluttua päämäärää. Partio on kasvatusjärjestö, jonka toiminta on alusta asti ollut tavoitteellista. Jo Baden-Powell (Baden-Powell 1979, 11) asetti tavoitteita ja päämääriä partiotoiminnalle. Hän uskoi, että kohottamalla poikien luonnetta ja terveyttä, korvaamalla itsekkyyden palvelualltiudella sekä kehittämällä yksilöllistä, henkistä ja ruumiillista kuntoa pojista kasvaisi kunnan kansalaisia. Näin kehittyneet kunnan kansalaiset taas pyrkisivät yhdessä kohti parempaa maailmaa. (Baden-Powell 1979, 11, 22.) Nämä noin 100 vuotta sitten esitetyt päämäärät elävät edelleen mukana partiotoiminnassa, mutta varsinaisia tavoitteita on uudistettu kuvaamaan tämän hetken tarpeita.

Partiotoiminnan tavoitteet luo pohjimmiltaan partioaate. Aatteella tarkoitetaan kunnioitettavaa ajatusta tai ajatusjoukkoa, joka vaikuttaa yksilön tai ryhmän käyttäytymiseen. Suomessa partioaatteen keskeisimmät asiat on koottu partiolupaukseksi ja partioihanteiksi. (Hakonen 1995, 16-17.)

Partiolupaus:

”Tahdon rakastaa Jumalaani ja lähimmäistäni, isänmaatani ja ihmiskuntaa toteuttaen elämässäni partioihanteita” (Haavisto 1983, 30; Hakonen 1995, 17).

Partioihanteet:

Partiolaisen ihanteena on

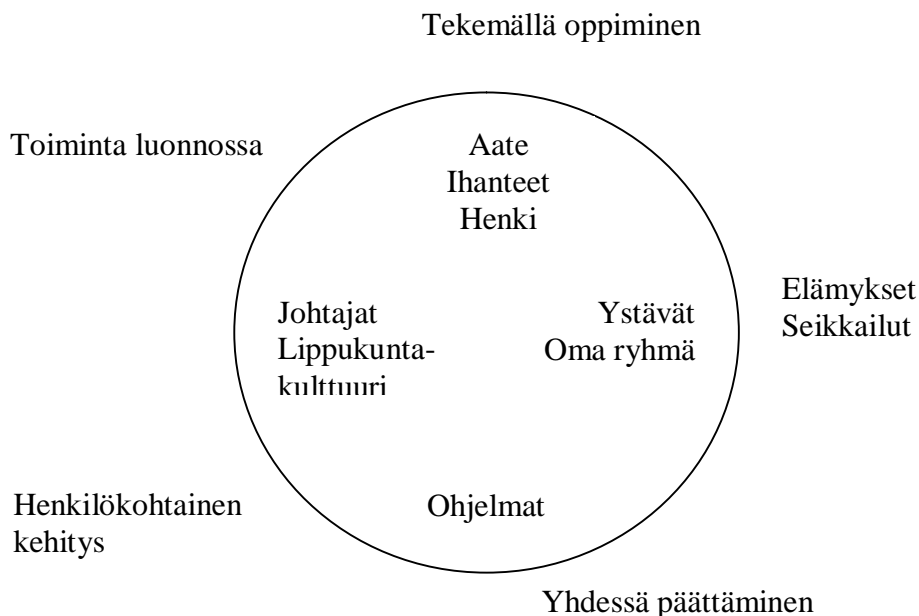
- Kehittää itseään ihmisenä
- Kunnioittaa toista ihmistä
- Auttaa ja palvella muita
- Tuntee vastuunsa ja velvollisuutensa
- Rakastaa ja suojella luontoa
- Olla uskollinen ja luotettava
- Rakentaa ystävyyttä yli rajojen
- Etsiä elämän totuutta

(Haavisto 1983, 30; Hakonen 1995, 17).



Näiden ihanteiden ja partiolupauksen pohjalle rakentuvat partion tavoitteet. Kasvatukselliseksi päämääräksi voidaan kiteyttää auttaminen ihmiseksi kasvamisessa sekä kehittyminen tasapainoiseksi suhteessa itseen, toisiin ihmisiin ja elinympäristöön (Haavisto 1983, 30). Hakonen (1995, 49) vertaa tavoitteita muidenkin järjestöjen tai koulun tavoitteisiin, mutta partiotoiminnassa niiden toteutumiseen pyritään erilaisilla toimintatavoilla. Näitä toimintatapoja kutsutaan partiomenetelmäksi. Tämän menetelmän myötä syntyy ero esimerkiksi juuri koulun toimintaan. Suomalaista partiomenetelmää on muokattu edellisen kerran 1990-luvun alkupuolella. Silloin sitä uudistettiin niin, että toiminnassa käytettyjä menetelmiä alettiin tarkastella yksilön näkökulmasta, koska valtaosa partioliikkeenkin tavoitteista on yksilökeskeisiä. (Hakonen 1995, 51.)

Partiomenetelmää kuvataan kuviossa 1. Sen tavoitteena on, että seuraavat neljä ydinasiaa ovat kunnossa: partiohenki, johtaminen, oma ryhmä ja lippukuntakulttuuri sekä ohjelma. Näiden ytimen muodostavien asioiden ympärille kääriytyvät partiomenetelmän viisi tehokeinoa, jotka ovat tekemällä oppiminen, elämykset ja seikkailut, yhdessä päättäminen, toiminta luonnossa sekä henkilökohtainen kehitys. (Hakonen 1995, 52.) Hakonen (1995, 52) toteaa, että ydinasioiden ollessa perustana toiminnalle ja tehokeinojen tukiessa sitä, voidaan puhua laadukkaasta partiotoiminnasta.



**KUVIO 1.** Partiomenetelmä (Muokattu Grönholm 2004, 10)

### 2.3.1 Partioaate, -henki ja ihanteet

Partiohengellä ilmennetään aatteellisuuden näkymistä partiotoiminnassa. Sillä tarkoitetaan, että partioihanteita ja lupauksia pyritään toteuttamaan toiminnan kautta. Partioihanteet on muodostettu Suomessa alun perin vuonna 1972 partiolaista, jonka pohjana Robert Baden-Powell on käyttänyt vanhaa ritarilakia (Niemi 1994, 32).

Hakonen (1995, 55) muistuttaa, että partiojohtajan on mahdollista luoda partiohenkeä toiminnassa muillekin omalla esimerkillään, esimerkiksi mukauttamalla lippukunnan perinteitä ja toimintaa yhteen edellä mainittujen partioihanteiden kanssa. Nämä ihanteet eivät tarkasti määrittele sitä, miten toiminta pitäisi järjestää, mutta ne luovat pohjan järjestön tavoitteille. Alun perin ne on tarkoitettu yhdeksi partiotoiminnan kasvatusmenetelmistä. Niissä on avattu partioaatetta helpommin ymmärrettävällä tavalla. (Hakonen 1995, 58—59.)

### 2.3.2 Oma ryhmä, johtajat ja lippukuntakulttuuri

Aatteen ja ihanteiden lisäksi partiomenetelmän kolmantena ydinkohtana on ryhmään kuulumisen. Sudenpennut toimivat laumoissa, vartiolaiset pienissä vartioissa, vaeltajat sekä johtajat omissa ryhmissään. Ryhmään kuulumisen kehittää yhteistyötaitoja, joiden avulla toisten kanssa yhdessä toimiminen helpottuu. Tavoitteena pienryhmissä toimimisessa on, että yksilölle kertyy mahdollisimman paljon kokemusta erilaisissa ryhmissä toimimisesta. (Hakonen 1995, 63.) Tärkeää on myös, että jokainen voisi tuntea olonsa merkitykselliseksi ryhmässään (Grönholm 2004, 11).

Vastuunkantaminen ja johtajuus kuuluvat vahvasti partiotoimintaan (Grönholm 2004, 10). Lapset ja nuoret vaativat johtajan esimerkkiä ja huolenpitoa sekä tukea omassa kasvussaan. Partiossa johtajan tehtävänä ei ole vain käskää ja komentaa muita, vaan organisoida toimintaa, auttaa kehittymään ja samalla jakaa jokaiselle sopivan kokoinen pala yhteisestä vastuusta. Jos partiojohtaja alkaa siirtää omia mielipiteitään nuoremmille ainoana oikeina totuuksina, lapsilta ja nuorilta otetaan pois mahdollisuus päästä sisälle partion syvimpiin sisältöihin. (Haavisto 1983, 32.)

Jotta partiojohtaja pystyisi kunnialla hoitamaan johtajatehtävänsä, on hänen sisäistettävä partiotoiminnan ideologia. Tähän ei kuitenkaan päästä yhdessä yössä, vaan kehittyminen ja kypsyminen vaatii koulutusta, kokemuksia, elämyksiä ja omaa pohdintaa. Johtajakoulutus pohjautuu tekemällä oppimiseen, mutta tärkeää on muistaa myös tietopuolinen koulutus. (Vaalikivi 1983, 50.)

Hakonen (1995, 82) pitää kasvatuksessa huomionarvoisena, että nuorella tulisi olla ainakin yksi hyvä aikuinen ihmissuhde ja itseluottamusta olisi pyrittävä kasvattamaan ohjaamalla

onnistumiseen positiivisissa asioissa. Lisäksi nuorelle olisi määriteltävä rajat, joista tulee pitää kiinni. Tärkeintä on lapsen ja aikuisen keskinäinen vuorovaikutus (Grönholm 2004, 10). Nämä asiat tulisi jokaisen johtajana toimivan ottaa huomioon. Niiden avulla voidaan saavuttaa laadukasta toimintaa, joka näkyy ihmisten hyvinvointina, innostuksena ja sitoutumisena (Hakonen 1995, 77).

Johtajuuteen kuuluu lisäksi lippukuntakulttuuri (Hakonen 1995, 109). Sen avulla siirretään perinteitä ja tapoja seuraavalle sukupolvelle. Johtajien on helppo kuljettaa eteenpäin hyvin toimivia menetelmiä ja malleja, joita muut voivat käyttää hyödykseen omassa toiminnassaan. Johtajan tulisi välillä kuitenkin pysähtyä miettimään, olisiko omia tapoja ja tottumuksia tarpeen muuttaa tai kehittää johonkin suuntaan. Näin lippukuntakulttuuria saataisiin välillä myös uudistettua.

### 2.3.3 Ohjelmat ja tekemällä oppiminen

Edellä mainittujen neljän ydinasian tärkeinä tukipylväinä ovat viisi partiomenetelmän ominaispiirrettä (Hakonen 1995, 189). Tekemällä oppiminen on kuulunut partioon aina. Ajatuksena on, että partiolaiset pääsevät itse kokeilemaan taitojaan, eikä toiminta koostu luennoista ja valmiiden tehtävien täyttämisestä (Grönholm 2004, 11). Tammisto (1994, 342) toteaa, että tekemisessä tärkeintä ei ole valmis tuotos, vaan prosessin aikana opitut taidot. Tavoitteena tekemällä oppimisessa on, että partiolainen harjaantuu samalla arvostamaan omaa ja muiden työtä sekä kokee tekemisen ja onnistumisen iloa. (Tammisto 1994, 342.)

Selkein partiomenetelmän ydinkohdista on varmasti ohjelma. Se selventää, mitä yksittäinen partiolainen voi tehdä partiossa. (Hakonen 1995, 123.) Partiossa voi olla ohjelmaa laidasta laitaan, mutta eri asia on, onko se laadukasta partiotoimintaa vai aivan jotain muuta. Tässä laumaa tai vartiota eteenpäin luotsaavalla johtajalla on tärkeä rooli. Jokaisesta ohjelmasta voi saada mielenkiintoisen ja taitoja kehittävän, kun tietää miten ja miksi tehdään. Johtajan on hyvä muistaa tämä toimintasuunnitelmaa laatiessaan.

Partio-ohjelma-käsite otettiin käyttöön 1980-luvulla. Sillä tarkoitetaan sitä, mitä lapset ja nuoret partiossa tekevät, miten se tehdään ja miksi se tehdään. Partiossa ikäkausiohjelmien tuottamisesta ja kehittämisestä vastaa keskusjärjestö. Näitä suuria linjoja jokainen lippukunta soveltaa ja muokkaa omaan käyttöönsä. (Hakonen 1995, 123.) Suomessa partion ikäkausiohjelmaa on muokattu 1980-luvulla ja viimeksi vuonna 1994. Tällä hetkellä on käynnissä ohjelmauudistus, joka on tarkoitus ottaa käyttöön syksyllä 2008 (Suomen Partiolaiset ry (2)).

Ikäkausiohjelma on jaettu sudenpentujen, vartiolaisten ja vaeltajien osiin. Sudenpentujen ohjelma koostuu seikkailutarinoista, joista laumanjohtajalla on mahdollisuus koota oman laumansa

tarpeisiin soveltuva kokonaisuus. Se sisältää valmiita toimintavihjeitä, mutta jättää paljon liikkumavaraa erilaisille toteutustavoille. Vartiolaisille ohjelma tarjoaa niin ikään valmista tekemistä, mutta sen varsinainen tehtävä on toimia tukirankana toiminnalle. Vaeltajaohjelman tarkoituksena ei ole määritellä etukäteen toiminnan sisältöjä. Se antaa tavoitteita, joihin nuoret ryhmässä voivat eri reittejä pyrkiä. (Hakonen 1995, 124, 126, 130.)

#### 2.3.4 Henkilökohtainen kehitys ja yhdessä päättäminen

Partion kannalta tavoiteltava päämäärä ja kasvatusmenetelmä on yhdessä päättäminen. Sen avulla jokainen pääsee vaikuttamaan omaan toimintaansa, mutta oppii arvostamaan myös muiden mielipiteitä ja toiveita. Sosiaaliset taidot kuten kuunteleminen ja oman puheenvuoron odottaminen kehittyvät keskusteltaessa ja pohdittaessa oikeita ratkaisuja. Yhdessä päätettäessä opitaan kantamaan yhteistä vastuuta lisäksi epäonnistuneista valinnoista. (Tammisto 1994, 344—345.)

Hakonen (1995, 194) muistuttaa, että Baden-Powellin taito kasvattajana oli pystyä näkemään asiat lapsen perspektiivistä. Tällä tavoin hän suuntasi toimintatarmon kehittäviin ja mielenkiintoisiin toimintoihin. Tämä taito on edelleen tärkeä, jotta jokaiselle löytyisi tehtävien ja ohjelmien oikea kehitystaso. (Hakonen 1995, 194.) Henkilökohtaisen kehityksen tavoitteet ovat eri ikäryhmillä erilaisia. Sudenpennulla pyritään oman identiteetin vahvistamiseen, niin että hän uskaltaisi tuoda esiin omat ajatuksensa ja olla rohkeasti oma persoonansa (Tammisto 1994, 344). Vartiolaisten kehitykseen liittyy vastuun kantamisen opettelu. Antamalla ja jakamalla vastuuta nuoretkin pystyvät ylittämään itsensä. (Grönholm 2004, 12.)

#### 2.3.5 Elämykset ja seikkailut, toiminta luonnossa

Partiotoiminnalla on valtavat mahdollisuudet tarjota elämyksiä. Monipuolisen toiminnan, haasteiden ja erilaisten tunnelmien avulla voidaan kartuttaa mieleenpainuvia kokemuksia, joita koulu tai muut harrastukset eivät välttämättä pysty antamaan. Elämysten ja seikkailun kautta nuorinkin sudenpentu voi kokea vahvoja elämyksiä, joiden avulla hän rohkaistuu heittäytymään uusiin haasteisiin sekä huomaa ihmisten erilaisuuden (Tammisto 1994, 343.) Grönholm (2004, 12) toteaa myös, että elämykset ja seikkailut kasvattavat ryhmän yhteishenkeä.

Toiminta luonnossa pyrkii kasvattamaan jokaisen henkilökohtaista luontosuhdetta. Kun opitaan, miten luonnon helmassa tulee liikkua sekä käyttäytyä ja miten selvittää yllättävistä tilanteista, siitä muodostuu paikka, johon mennään mielellään yhä uudelleen. Tavoitteena näiden lisäksi on myös herättää halu suojella ja havainnoida ympäristöä sekä sen muutoksia (Tammisto

1994, 343.) Hakonen (1995, 226) muistuttaa, että liikkeelle on lähdeittävä pienistä asioista. Kun lapsi tottuu alusta asti esimerkiksi kantamaan roskat mukanaan roskakoriin, tavat automatisoituvat jatkuen aikuisiällä (Hakonen 1995, 226).

### 2.3.6 Partiojohtaja kasvattajana

Partiojohtajalla on vanhempien ja opettajan kanssa lapsen elämässä tärkeä kasvattajan rooli. Vanhemmilla on kyky ja oikeus kasvattaa lastaan haluamallaan tavalla, opettajalla tukena on koulutus. Partiojohtaja kuitenkin toimii useimmiten ilman kasvatuksellista ja pedagogista koulutusta, ikänsä puolesta yleensä myös ilman omien lasten tuomaa kasvatuskokemusta. Näin ollen toimintamallit ja taidot on ammennettava omista partiokokemuksista ja järjestön tarjoamasta koulutuksesta. Näiden avulla tehtävä helpottuu ja johtajatoiminnasta saa elämyksiä itselleen. Vaalikivi (1983, 52) kehottaa muistamaan esimerkin vaikutuksen kaikessa koulutuksessa. Partiojohtajan tulee lisäksi tiedostaa, että yhtä ja ainoaa oikeaa tapaa toimia johtajana ei ole olemassa. Jokaisen on kehitettävä oma toimiva ja persoonallinen tapansa. (Hakonen 1995, 78.)

# 3 LUOKANOPETTAJAN TEHTÄVÄT

## 3.1 *Perusopetuslaki ja perusopetuksen opetussuunnitelma - pohja opettajan työlle*

Jokainen Suomessa asuva lapsi on oppivelvollinen. Oppivelvollisuuden alettua sinä vuonna kun lapsi täyttää 7 vuotta, kunta osoittaa hänelle lähikoulupaikan. Perusopetuksen luokkia 1—6 opettavat pääasiassa luokanopettajat. Luokanopettajat ovat koulutukseltaan ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita kasvatustieteiden maistereita. (Volanen 2002, 27—28.)

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa vuonna 2004 määriteltyjen valtakunnallisten tavoitteiden mukaan opetuksen päämääränä on tukea lapsen monipuolista kasvua ja oppimista sekä terveen itsetunnon kehittymistä. Oppilaiden tulisi myös varttua tasa-arvoa, demokratiaa ja ihmisoikeuksia arvostaviksi kansalaisiksi, jotka omalla toiminnallaan kehittäisivät tulevaisuuden yhteiskuntaa. Opetuksessa on otettava kansallisten ja paikallisten erityispiirteiden lisäksi huomioon muut kulttuurit sekä maahanmuuttajat. Näin samalla pyritään edistämään yhteisöllisyyttä ja suvaitsevaisuutta monikulttuurisessa yhteiskunnassamme. Oppilaista tulee kasvattaa ympäristöön ja kestäväan kehitykseen positiivisesti suhtautuvia. Perusopetuksen tulee antaa laajat mahdollisuudet hankkia yleissivistystä sekä tietoa yhteiskunnan toimintatavoista. Niiden avulla on mahdollista osallistua koulutukseen sekä kehittää itseään myöhemmin elämässä. Opetuksessa tulee lisäksi harjoittaa kykyä asioiden kriittiseen arviointiin. Tavoitteena on myös saada aikaan kiinnostus elinikäistä oppimista kohtaan. (Opetushallitus 2004, 14.)

Nämä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa annetut tavoitteet nojautuvat osaltaan vuonna 1999 käyttöön otettuun perusopetuslakiin, jossa opetuksen tavoitteet määritellään melko suuripiirteisesti. Yksityiskohtaisesti opettajan tehtäviä ei siinä enää luetella. Sen sijaan vielä vuoden 1984 perusopetuslaissa opettajan tehtävät oli määritelty varsin tarkasti. Silloin määrättiin, että opettajan tulee:

- 1) pyrkiä saavuttamaan peruskoululle asetetut tavoitteet yhteistyössä oppilaiden ja heidän kotiensa kanssa
- 2) noudattaa vahvistettua opetussuunnitelmaa ja käsitellä vahvistetut oppimäärät

- 3) valmistautua huolellisesti tunneilleen ja suorittaa tunnollisesti opetustehtävänsä
- 4) käyttää ja kehittää erilaisiin opetustilanteisiin soveltuvia opetusmenetelmiä ja työmuotoja, valmistella ja tarkastaa oppilaiden tehtävät ja ohjata niiden suorittamista sekä suorittaa oppilasarvostelut ja valmistaa todistukset
- 5) kohdella oppilaita ystävällisesti, tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti, tukea heidän itsetuntoaan sekä kannustaa heitä työssään
- 6) käsitellä luottamuksellisesti ja tahdikkaasti oppilaan syntyperää, perhettä, uskontoa, terveyttä ja muita vastaavia seikkoja
- 7) antaa oman luokkansa oppilaille hyväksyttävästä syystä lupa enintään kahden päivän poissaoloon koulusta
- 8) ohjata ja valvoa oppilaiden käyttäytymistä kouluruokailussa, välitunneilla sekä koulualueella ja sen välittömässä läheisyydessä
- 9) huolehtia tapaturman sattuessa ensiavun antamisesta oppilaalle ja tarvittaessa järjestää hänelle terveydenhoitajan tai lääkärin apua
- 10) neuvotella oppilaan kasvatusta koskevista asioista oppilaan huoltajan kanssa, jos tämä sitä pyytää tai jos siihen muutoin on aihetta
- 11) pitää kouluhallituksen antamien ohjeiden mukaista päiväkirjaa ja luetteloa oppilaiden poissaoloista
- 12) antaa valvonnassaan olevan luokan oppilaista tarvittavat luettelot ja tiedot johtajalle sekä noudattaa hänen antamia ohjeita
- 13) huolehtia mahdollisuuksien mukaan koulun toisenkin opettajan tehtävistä, milloin tämä odottamattoman esteen takia ei voi antaa opetusta eikä muuta sijaista saada, kuitenkin enintään kolmena työpäivänä kerrallaan
- 14) hoitaa hyvin koulun omaisuutta
- 15) ottaa osaa koulun johtajan, johtokunnan, koululautakunnan ja lääninhallituksen kutsumiin kokouksiin sekä
- 16) suorittaa muutkin tehtävät, jotka hänelle säännösten ja määräysten tai asian laadun mukaan kuuluvat. (Perusopetuslaki 1984/718 115. §.)

Näiden tehtävien lisäksi opettajan velvollisuuteen kuuluu osallistuminen kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä koulutyön suunnitteluun liittyviin kokouksiin (Perusopetuslaki 1984/718 115. §).

Vaikka edellä mainittuja tehtäviä ei enää erikseen perusopetuslaissa mainita, kuuluvat ne luokanopettajan jokapäiväiseen työhön. Siihen on tullut viimeisen kahdenkymmenen vuoden

aikana paljon lisää uusia tehtäviä ja haasteita. Muun muassa tietotekniikan nopea kehittyminen, kansainvälistyminen ja muuttuneet oppimiskäsitykset sekä oppimisympäristöt muuttavat opettajan työnkuvaa. Muutokset vaativat opettajalta jatkuvaa monen asian samanaikaista yhteen sulauttamista. (Volanen 2002, 8.)

### *3.2 Opettaja – kasvattaja*

Etenkin peruskoulun alaluokilla varsinaisten opetustehtävien lisäksi opettaja on kasvattaja (Numminen 1995, 29). Kasvatus on välitöntä kanssakäymistä oppilaiden kanssa ja sen avulla pyritään määriteltyihin kasvatustavoitteisiin. Kari (1986, 21) toteaa, että opettaja on joko tietoisesti tai tiedostamattaan esikuva, jota oppilaat myönteisen ilmapiirin vallitessa kunnioittavat ja jäljittelevät. Tällä tavoin opettajalla on suuri vaikutus lapsen kasvuun (Kari 1986, 21).

Nyky-yhteiskunnassa myös osa kotien kasvatusvastuusta on siirtynyt koululle. Huomattavan usein lapsi jää ilman huolehtivan ja turvallisen aikuisen tukea, jolloin opettajan rooli tässä tehtävässä kasvaa (Niemi, Syrjälä & Viilo 1998). Opettajalta vaaditaan tarkkaavaisuutta havaita ja tulkita oppilaiden, heidän perheidensä sekä ympäristön muutoksesta johtuvia vaikutuksia (Väljärvi 2005, 108). Heikinheimo (1983, 60) tuo esille kuuntelemisen taidon. Kun lapsi saa rauhassa kertoa, mikä hänen mieltään mahdollisesti painaa, ratkaisu syntyy usein itsestään. Kuuntelemalla aikuinen osoittaa lapselle, että hän välittää ja luottaa lapsen kykyyn selviytyä. (Heikinheimo 1983, 60.)

### *3.3 Opettajan ammattietiikka*

Työssään opettaja kohtaa jatkuvasti erilaisia tilanteita, joissa hänen pitää nopeasti päättää sopivista toimintatavoista. Näin ollen on tärkeää, että opettaja osaa lukea oppilaita pystyäkseen arvioimaan mitä heidän pitäisi tehdä ja kuinka opettajan tulisi puuttua toimintaan. (Moilanen 2001, 81.) Moilanen (2001,81) muistuttaa, että opettajalla itsellään tulee olla näkemys hyvän kasvatuksen tavoitteista ja päämääristä, joita kohti hän työssään pyrkii. Koska nämä kysymykset liittyvät jokaisen yksilön henkilökohtaisiin arvoihin, niitä voidaan pitää eettisinä kysymyksinä.

Opettajan etiikassa on usein kyse tilannekohtaisesta harkinnasta (Moilanen 2001, 82). Eettisyys liittyy sekä opettaja-oppilas-suhteeseen että oppisisältöjä ja toimintamalleja koskeviin ratkaisuihin (Atjonen 2005, 53). Esimerkiksi valtakunnallisessa perusopetuksen opetussuunnitelmassa opetuksen tavoitteet määritellään melko abstraktisti ja väljästi (Opetushallitus 2004). Tämän vuoksi opettajalla on huomattava vastuu omista päätöksistään, ja



siitä millaisin keinoin hän toteuttaa tätä suunnitelmaa. Leino ja Leino (1997, 89) toteavat, että yleistavoitteet realisoituvatkin usein vasta pitkällä aikavälillä ja epäsuorasti. Tavoitteisiin saatetaan päästä esimerkiksi jonkin piilo-opetussuunnitelmaan lukeutuvan näkökohdan kautta (Leino & Leino 1997, 89).

Opetusalan ammattijärjestö OAJ jakaa opettajan eettiset periaatteet viiteen osa-alueeseen. Ammattietiikassa tulee ottaa huomioon opettajan ja oppilaan välinen suhde, opettaja itse, työ kollegoiden kanssa sekä opettajan suhde työhönsä ja yhteiskuntaan. Näiden eettisten periaatteiden taustalla ovat ihmisarvo, totuudellisuus, oikeudenmukaisuus ja vapaus. Opettajan ammattietiikka ei perustu pakkoon, vaan se auttaa ohjaamaan kaikkia vuorovaikutussuhteita sekä suhdetta työhön ja vastuuseen (Opetusalan ammattijärjestö 2006).

### *3.4 Mitä opettajalta odotetaan?*

Hannele Niemi, Leena Syrjälä ja Marjatta Viilo tutkivat vuonna 1997 tutkimusprojektissaan ”opettajankoulutuksen vaikuttavuus”, mitä yhteiskunnan eri edustajat odottavat koululta ja opettajilta. He toteavat, että koulun, opettajan ja oppilaan roolit on aiemmin opittu paljolti omien koulukokemusten kautta, mutta tämän hetken muuttuvassa yhteiskunnassamme ihmiset arvioivat rooleja uudelleen yhteiskunnallisten ja teknologisten muutosten kautta. Erityisesti käsitykset oppimisesta ja opettajan ammattikulttuurista sekä kumppanuus oppimisyhteiskunnassa ovat niitä alueita, joilla muutosta tapahtuu. (Niemi, Syrjälä & Viilo 1998, 9, 15—17.) Tutkimuksessa selvitettiin eri yhteiskunta-alojen ja työelämän edustajien näkökantoja. Tulokset kertovat, että tulevaisuuden opettajan tulisi olla ammattitaitoinen, persoonallinen sekä yhteistyökykyinen. Hänen tulisi kehittää itseään sekä toimia osana yhteiskuntaa. (Niemi ym. 1998).

Tärkeäksi koetaan, että opettaja ei ole vain henkilö joka antaa opetusta, vaan kasvattaja, joka ohjaa itsellisiä oppijoita. Hänen tulisi olla oppilaiden tuki ja turva, luotettava aikuinen, joka kykenee asettamaan rajoja sekä antamaan malleja kasvuiässä oleville lapsille. Opettajan odotetaan ymmärtävän lasten ja heidän perheidensä elämää monelta suunnalta, jotta hän voi tarjota omaa osaamistaan oikealla tavalla. (Niemi ym. 1998, 32, 33, 47, 57.) Kari (1986, 56) pitää opettajan tärkeimpinä vaatimuksina itsensä ymmärtämistä ja hyväksymistä. Näin hän uskoo opettajan voivan vaikuttaa oppilaisiinsa siten, että heidän itsetuntemuksensa, hyvä itsetunto ja terveet asenteet kehittyvät.

Niemi ym. (1998, 34) toteavat keskusteluissa nousseen esille, että opettajan työtä pidetään ensisijaisesti ihmissuhdetyönä. Työ on jatkuvaa erilaisten ihmisten kohtaamista ja tukemista, joten opettajan tulisi tiedostaa omat asenteensa erilaisuutta kohtaan. Hänellä pitäisi olla vankka tietämys

lasten ja nuorten kehityksen vaiheista sekä erilaisista oppijoista, jolloin kasvattaminen perustuisi teoriapohjaan. (Niemi ym. 1998, 32, 34, 38.)

Niemi ym. (1998, 35) tähdentävät myös, että opettajan tulee tuntea vastuunsa työstään. Oppilaista huolehtimisen ohella tulisi kantaa vastuuta omasta sekä ympäristön hyvinvoinnista. Nykyajan yhteiskunnassa kasvattajan roolin lisäksi opettajaa kohtaan asetetaan voimakkaita ammatillisia vaatimuksia. Enää ei riitä pelkkä omien opetettavien aineiden hallinta, vaan tietotaitoa pitäisi hankkia myös muilta työelämän alueilta ja talouselämästä. Lisäksi opettajan tulisi olla selvillä ajankohtaisista yhteiskunnan asioista ja ottaa aktiivisesti osaa niiden kehittämiseen. (Niemi ym. 1998, 35, 36, 40.)

Keskeisenä vastaajat pitävät opettajan kykyä motivoida oppilaita oppimaan juuri heille sopiviksi katsomillaan oppimismenetelmillä. Tämän vuoksi opettajalla tulisi olla tuoreimmat tiedot oppimisesta ja motivaatiosta. Koska oppimisen tavat ja ympäristöt muuttuvat jatkuvasti, opettajan tulisi kouluttautua usein ja olla avoimesti valmis kokeilemaan sekä soveltamaan erilaisia välineitä ja malleja. (Niemi ym. 1998, 33, 36, 37.)

Kari ja Heikkinen (2001, 42) muistuttavat, että opettaja työskentelee koko persoonallaan. Oma persoona on loppujen lopuksi se, mihin kaikki muut opettajan piirteet nojautuvat (Kari & Heikkinen 2001, 42). Niemi ym. (1998, 32) toteavat myös, että opettajalta odotetaan tervettä ja riittävää itsetuntoa. Hänellä tulisi olla itsenäinen ote työhönsä, mutta sen lisäksi katsotaan tärkeäksi halu ja kyky tehdä yhteistyötä vanhempien, muun henkilökunnan sekä kunta-alan ja yritysten kanssa (Niemi ym. 1998, 32, 33, 38).

### *3.5 Ihanneopettaja ja ihannepartiolainen*

”Hämeenlinnan luokanopettajakoulutuksen tarkoituksena on kouluttaa opettajia, jotka ymmärtävät merkityksensä kasvattajina, yhteiskunnallisina vaikuttajina ja pedagogisen vallan käyttäjinä sekä oivaltavat olevansa itsekin monentasoisen vaikuttamisen, arvioinnin ja koulutuspoliittisen vallan alaisia.” (Kasvatustieteiden tiedekunnan opinto-opas 2005—2007, 96.)

Opinto-oppaassa todetaan muun muassa myös, että luokanopettajakoulutuksen jälkeen opettajan tulisi kyetä edesauttamaan lapsen kokonaisvaltaista ja yksilöllistä kehitystä sekä käyttämään vaihtelevia oppimisympäristöjä ja –menetelmiä. Hänen tulisi hallita työn suunnittelu, toteutus ja arviointi. Näiden toteutumiseen pyrittäessä opettajalla tulisi olla riittävät taidot koulussa opetettavista aineista. Lisäksi olisi tärkeää muistaa ammatin eettinen ja yhteiskunnallinen merkitys. Edellä lueteltujen tavoitteiden joukkoon kuuluvat myös historiaan ja henkilökohtaiseen sekä

ammattilliseen kehitykseen liittyvät asiat. (Kasvatustieteiden tiedekunnan opinto-opas 2005—2007, 96.)

Samansuuntaisia tavoitteita partiossa toimivalle johtajalle asetetaan useissa johtajaoppaissa. Tammisto (1994, 19) luonnehtii laumanjohtajaa sudenpennulle tärkeäksi aikuiseksi, mahdollisesti ainoaksi aikuiseksi, jolta hän saa aitoa hyväksyntää. Näin myös partiossa johtaminen on suureksi osaksi ihmissuhdetoimintaa. Tammisto (1994, 22) on samaa mieltä koulun tavoitteiden kanssa kasvattamisesta. Hän kokoaa kasvattamisen ajatuksen lapsen ja aikuisen väliseksi yhteistyöksi ja yhdessäoloksi, jonka eri vaiheissa aikuinen ohjaa lasta toivottuun suuntaan. Koulun tavoin partiossakin kasvatustyötä ohjaavat johtajan arvot ja omat tavoitteet. (Tammisto 1994, 22.)

Tammisto (1994, 24) yhtyy Karin ja Heikkisen (2001, 42) ajatukseen ohjaajan persoonallisuudesta. Kun johtaja luottaa itseensä ja omaan persoonallisuuteensa sekä toimii reilusti itseään ja kaikkia lapsia kohtaan, on hän luultavasti hyvä johtaja, hyvä kasvattaja. Lisäksi ottamalla partiotoiminnassakin huomioon toiminnan suunnittelun ja olemalla itse innostunut, viikoittaisesta laumaillasta tulee helposti lasten viikon kohokohta (Tammisto 1994, 19).

# 4 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

## 4.1 Tutkimustehtävä

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, onko partion harrastamisella ja johtajana toimimisella yhteyttä luokanopettajan työhön. Varsinaisia tutkimuskysymyksiä olivat:

- Onko partioharrastuksella yhteyttä luokanopettajan työhön?
- Onko luokanopettajan työllä yhteyttä partiossa johtajana toimimiseen?
- Mitkä ovat luokanopettajien mielestä partion tärkeitä kasvatustavoitteita?

## 4.2 Tutkimuksen toteutus

Päätin toteuttaa tutkimuksen kvantitatiivisena kyselytutkimuksena. Uskoin saavani tällä tavoin mahdollisimman edustavan näytteen partiotoiminnassa mukana olevista tai olleista opettajista. Sain Suomen Partiolaiset ry:n kautta mahdollisuuden käyttää Webropol verkkokysely -ympäristöä aineiston keräämiseen, joten jaoin saatekirjettä (liite 1) ja kyselylomaketta (liite 2) eteenpäin sähköpostin avulla.

Sähköisesti toteutetun kyselytutkimuksen etuna on nopeus, suuren joukon tavoitettavuus sekä taloudellinen edullisuus. Kyselytutkimuksen hyvänä puolena on myös se, että vastaajat saattavat kokea vastaamisen identifiointitietojen salassa säilymisen kannalta turvallisemmaksi kuin esimerkiksi haastattelutilanteessa. Vastaajat voivat lisäksi rauhassa miettiä omia mielipiteitään, jolloin vastaukset muodostuvat luotettavammiksi. (Heikkilä 2002, 20.)

Ongelmana kyselyssä on, ettei tutkija voi tietää varmasti, ovatko kaikki vastanneet rehellisesti kysymyksiin tai ymmärtäneet kysymykset samalla tavoin. Myös kyselylomakkeen väärinkäyttö on mahdollista. Vastaajilla ei ole mahdollisuutta tarkentaa kysymyksiä suullisesti, jolloin saattaa syntyä väärinymmärryksiä. (Heikkilä 2002, 20.) Epävarmaa on lisäksi millaisessa partiotoiminnassa vastaajat ovat olleet mukana. Osa on saattanut harrastaa partiota vain vähän

aikaa, toiset taas pitävät sitä elämäntapana. Tämä tietenkin vaikuttaa siihen, kuinka suuri vaikutus partiotoiminnalla on ollut yksilön elämään. Tässä tapauksessa vastaajien löytäminen oli ennalta epävarmaa, koska suoraan tutkimukseen soveltuvia vastaajia tiesin henkilökohtaisesti vain muutaman.

#### 4.2.1 Tutkimusvälineistö

Marraskuussa 2007 laadin kyselylomakkeen (liite 2), jonka Hannele Niemi ja Kirsi Tirri olivat laatineet tutkimustaan ”Valmiudet opettajan ammattiin opettajien ja opettajien kouluttajien arvioimina” varten vuonna 1997. Alkuperäisellä kyselylomakkeella selvitettiin, miten vuonna 1995 valmistuneiden luokanopettajien ja vuonna 1994 pedagogiset opinnot suorittaneiden aineenopettajien sekä heidän kouluttajiensa mielestä opettajankoulutuksen tavoitteet olivat täyttyneet (Niemi & Tirri 1997, 33).

Kyselylomakkeeseeni kuului kolme osaa. Ensimmäisessä osassa tiedusteltiin osallistujien taustatietoja sekä opettajan ammatista että partioharrastuksesta. Toisessa osassa käytin 5-portaista Likert-asteikkoa, jolla vastaajat arvioivat partioharrastuksen vaikutusta opettajan työhön. Vastausvaihtoehdot 1—5 olivat ”ei lainkaan”, ”vähän”, ”kohtalaisesti”, ”melko paljon” ja ”hyvin paljon”. Lisäsin Niemen ja Tirrin kyselylomakkeeseen partion harrastamiseen liittyvät kysymykset 36—39, sekä poistin 6 kysymystä, jotka koin tässä tutkimuksessa tarpeettomiksi. Näin ollen Likert-asteikollisia kysymyksiä kertyi yhteensä 39. Kolmanteen osaan kuului 4 avointa kysymystä, joissa vastaajat saivat omin sanoin kertoa mahdollisesta ammattinsa ja partioharrastuksen välisestä yhteydestä sekä mielestään partion tärkeistä kasvatustavoitteista.

#### 4.2.2 Tutkimusjoukko

Tutkimuksen kohderyhmänä olivat luokanopettajat, jotka harrastavat tai ovat harrastaneet partiota. Lähetin kyselylomakkeita kaikkiin Suomen partiopiirien piiritoimistoihin lukuun ottamatta ruotsinkielisten partiolaisten piiritoimistoa. Piiritoimistot jakoivat niitä edelleen lippukunnille. Lisäksi lähetin kyselylomakkeen kaikille peruskoulujen rehtoreille Helsingissä, Tampereella, Kankaanpäässä, Hämeenlinnassa ja Oulussa. Vaasassa ja Joensuussa kyselylomaketta lähettivät eteenpäin koulutoimistojen edustajat. Kaupungit valitsin maantieteellisesti ympäri Suomea, koska halusin saada tietoja eri puolelta maata. Kankaanpään ja Hämeenlinnan otin mukaan tutkimukseen, koska ne ovat kotikaupunkejani. Näiden lisäksi lähetin kyselylomaketta suoraan tuntemilleni tutkimusjoukkoon sopiville henkilöille. Saatekirjeessä (liite 1) oli maininta, että vastaaja saa

levittää lomaketta eteenpäin, jos hän tuntee muita tutkimukseen sopivia henkilöitä. Varsinaista asuinpaikkaa vastaajilta ei kyselyssä tiedusteltu, mutta taustatieto ”partiopiiri, jossa olen toiminut viimeksi” antaa kuvan vastaajien maantieteellisestä sijoittumisesta. Tätä on havainnollistettu taulukossa 1.

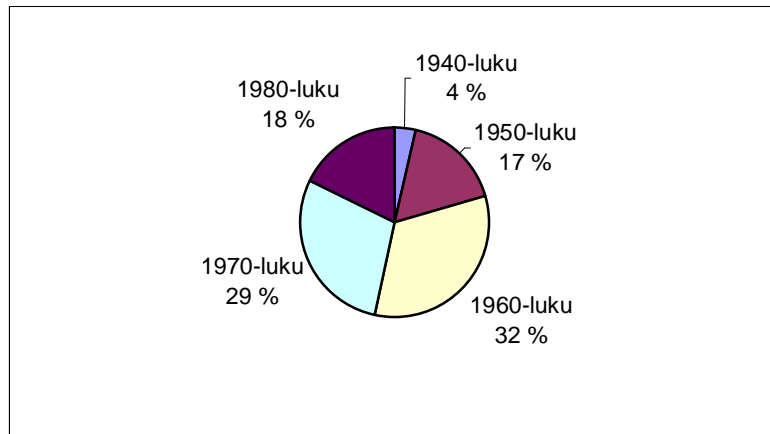
**TAULUKKO 1.** Tutkimukseen vastanneiden jakautuminen partiopiireittäin (n=106)

Etelä-Karjalan Partiolaiset ry	2
Etelä-Pohjanmaan Partiolaiset ry	10
Etelä-Savon Partiolaiset ry	6
Hämeen Partiolaiset ry	21
Kainuun Partiolaiset ry	2
Keski-Pohjanmaan Partiolaiset ry	3
Keski-Suomen Partiolaiset ry	1
Kymenlaakson Partiopiiri ry	3
Lapin Partiolaiset ry	3
Pohjois-Karjalan Partiolaiset ry	1
Pohjois-Pohjanmaan Partiopiiri ry	9
Pohjois-Savon Partiolaiset ry	1
Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry	12
Salpausselän Partiolaiset ry	10
Satakunnan Partiolaiset ry	9
Uudenmaan Partiopiiri ry	7
Varsinais-Suomen Partiolaiset ry	6

Marraskuun 2007 ja tammikuun 2008 välisenä aikana kyselyyn vastasi kaikkiaan 214 henkilöä, joista luokanopettajan tutkinnon suorittaneita oli 107. Tässä tutkimuksessa käsittelen vain näitä 107 luokanopettajaa. Muiden vastanneiden tuloksia analysoin tarkemmin myöhemmin pro gradu -työssäni. Tutkimusjoukko kasvoi melko suureksi, johtuen ehkä siitä, että kysely oli suunnattu erityisryhmälle, jolle aihe oli oletettavasti läheinen. Yli 22-vuotiaita jäseniä Suomen Partiolaisiin kuuluu noin 20,2 prosenttia eli noin 12 800. (Iho, Lehtinen & Tutkimusryhmä 2007, 6). Tästä joukosta luokanopettajien määrää on vaikea arvioida.

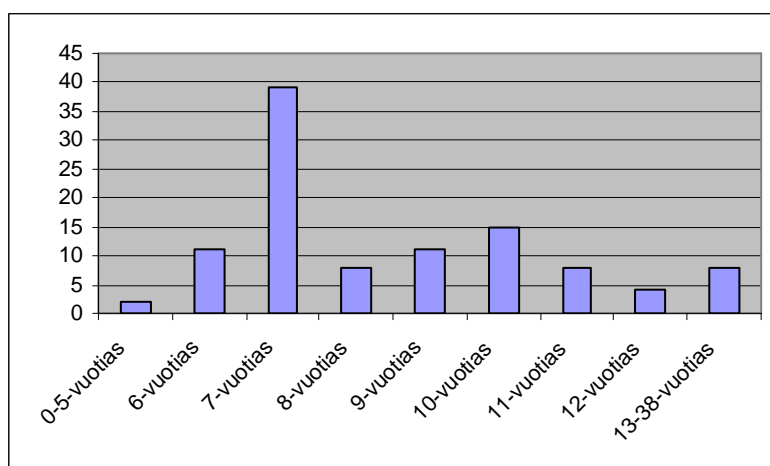
Vastanneista luokanopettajankoulutuksen suorittaneista 77,4 prosenttia oli naisia ja 22,6 prosenttia miehiä. Iältään vastaajat olivat 23—64-vuotiaita. Suurimmat vastaajaryhmät koostuivat 1960- ja 1970-luvuilla syntyneistä henkilöistä. Ikäjakaumaa havainnollistetaan kuviossa 2. Vastaajien keski-ikä oli 39,77 vuotta.

Opettajaksi valmistumisvuodet vaihtelivat vuosien 1969—2007 välillä. 62,6 prosenttia opettajista oli valmistunut 1990- ja 2000-luvuilla. Luokanopettajakoulutuksen lisäksi 36 vastaajalla oli myös jokin muu ammattitutkinto.



**KUVIO 2.** Tutkimuksen otosjoukon ikäjakauma

Partiotoiminnan aloittaminen ajoittui ikävuosien 0—38 välille. Aloitusvuosien ikäjakaamaa kuvataan kuviossa 3. Suurin osa vastaajista on aloittanut harrastuksen 6—12-vuotiaana. Tämä saattaa selittyä pitkälti sillä, että yleensä lippukunnat ottavat toimintaansa mukaan nuorimmiksi partiolaisiksi peruskoulun ensimmäisen ja toisen luokan oppilaita. Vartioikäisiä liittyy toimintaan mukaan vähemmän ja aikuisiällä harrastuksen aloittaneiden joukko on melko pieni.



**KUVIO 3.** Partioharrastuksen aloittamisikä tutkimuksen otosjoukolla

Kyselyhetkellä 41 prosenttia vastaajista ei ollut enää mukana partiotoiminnassa. 38,1 prosenttia oli mukana satunnaisesti, esimerkiksi avustamassa tapahtumissa. Partiotoiminnan hallinnollisissa tehtävissä, muun muassa lippukuntien hallituksissa toimi 20,0 prosenttia vastaajista, mutta mukana viikoittaisessa toiminnassa esimerkiksi lauman- tai vartionjohtajana oli vain 12,4 prosenttia kyselyyn vastanneista. 17,1 prosenttia otti osaa partiotoimintaan muilla tavoilla, esimerkiksi piirin, keskusjärjestön tai oman lapsen toiminnan kautta.

Vastanneilla luokanopettajilla oli erilaisia partiotaustoja. 68,9 prosenttia oli ollut mukana toiminnassa sudenpentuna, 89,6 prosenttia vartiolaisena ja 67,9 prosenttia vaeltajana. Laumanjohtajana oli toiminut 69,8 prosenttia vastaajista ja vartionjohtajana 76,4 prosenttia. Sukupuolten välillä ei näissä luvuissa ollut juurikaan eroa. Saman toteaa myös Suomen Partiolaiset ry:n tilasto vuodelta 2006. Sen mukaan tyttöjä on enemmän vain vartion- ja laumanjohtajina, muut ryhmät ovat sukupuolijakaumaltaan tasaisia. (Iho ym. 2007, 9.) Miespuolisista vastaajista tosin 45,8 prosenttia oli hoitanut lippukunnanjohtajan tehtävää, mutta naisista tässä oli toiminut vain 25,9 prosenttia luokanopettajista. Muita erilaisia tehtäviä oli runsaasti. Vastaajat olivat hoitaneet muun muassa sihteerin sekä rahastonhoitajan toimia ja olleet mukana niin piirin kuin keskusjärjestönkin kouluttajina ja luottamushenkilöinä.

#### 4.2.3 Aineiston luokittelu ja analysointi

Tutkimus oli kvantitatiivinen kyselytutkimus. Siksi analysoin kyselylomakkeita erilaisten taulukoiden ja kuvioden avulla sekä tulkitsemalla. Kyselylomakkeen avoimet kysymykset antoivat vastaajille mahdollisuuden kertoa vielä omin sanoin mahdollisesti muita luokanopettajan työhön vaikuttaneita asioita. Nämä vastaajien kirjoittamat kommentit täydensivät ja tarkensivat Likert-kysymyksistä saatuja numeerisia vastauksia.

Aineiston tilastollisessa analysoinnissa käytin SPSS 16.0 for Windows –ohjelmaa. Lisäksi taulukoiden ja kuvioden muodostamisessa hyödynsin Microsoft Office Excel 2000 –ohjelmaa. Webropol –tiedonkeruu ja kyselytyökalun avulla laskin keskiarvoja sekä prosenttiosuuksia. Analyysimenetelmien tulkinnassa apuna käytin Heikkilän (2002) teosta Tilastollinen tutkimus sekä Vainionpään (2004) SPSS-ohjelman käyttöön perehdyttävää ohjemonistetta.

Luokanopettajien vastauksia tarkastelin laskemalla keskiarvot ja keskihajonnat sekä teemoittelemalla avointen kysymysten vastaukset. Keskiarvoja ja –hajontoja kuvaa liite 4. Prosenttiosuuksia laskiessani yhdistin vastausvaihtoehdot ”ei lainkaan” ja ” vähän” samoin vastausvaihtoehdot ”melko paljon” ja ”hyvin paljon”. Tulosten tulkinnassa käytän osioiden niminä ”vähän” ja ”paljon”. 39 Likert-kysymystä luokittelin kolmen eri teeman alle.



”Opettajan ammatilliset valmiudet” –osa sisältää 17 kysymystä ja ”suhtautuminen omaan työhön” –osa 10 kysymystä. Kolmas osa ”sosiaaliset suhteet ja vuorovaikutustilanteet” pitää sisällään 12 kysymystä. Tarkemmin tätä jakoa erittelee taulukko 2.

## TAULUKKO 2. Likert-kysymysten luokittelu

1. Opettajan ammatilliset valmiudet	2. Suhtautuminen omaan työhön	3. Sosiaaliset suhteet ja vuorovaikutustilanteet
1. Opetusmenetelmien käyttö	1. Oppituntien ulkopuolisten tehtävien hoito	1. Vuorovaikutustilanteiden hallinta
2. Oppilaiden arviointi ja arvostelu	2. Oman kasvatusfilosofian kehittyminen	2. Kouluyhteisössä toimiminen
3. Hallinnolliset tehtävät	3. Oman opetustyön arviointi	3. Kansainvälisyyskasvatus
4. Oppilashuolto	4. Opettajan tehtävien itsenäinen hoitaminen	4. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen
5. Oppilaan koko persoonallisuuden huomioon ottaminen	5. Opettajan ammatin eettisen perustan tiedostaminen	5. Yhteistyö vanhempien kanssa
6. Koulun muuttuvien olojen kohtaaminen	6. Opettajan ammattiin sitoutuminen	6. Toimiminen yhteiskunnallisen kehityksen muutosvoimana
7. Koulun opetussuunnitelman kehittäminen	7. Elinikäinen ammatillinen kasvu	7. Monikulttuurisuuden kohtaaminen
8. Opetuksen eriyttäminen	8. Opettajankoulutuksen kriittinen tarkastelu	8. Kriisitilanteissa (esim. koulukiusaaminen) toimiminen
9. Valmiuksien antaminen oppilaille arkipäivän elämää varten	9. Oman työn tutkiminen	9. Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa
10. Oppilaiden valmentaminen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten	10. Oman työn kriittinen pohtiminen	10. Yhteistyö kulttuurin edustajien kanssa
11. Opetustyön suunnittelu		11. Luokanhallinta sisätiloissa
12. Oppilaiden oppimisympäristön uudistaminen		12. Luokanhallinta ulkona
13. Oppilaiden oppimisedellytysten arviointi		
14. Opetussuunnitelman oppiaineiden hallinta		
15. Oppijan henkilökohtaisen kasvun tukeminen		
16. Erilaisten oppimisympäristöjen käyttö opetuksessa		
17. Retkien ja leirikoulujen järjestäminen oppilaille		

### 4.2.4 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti

Tutkimuksen reliabiliteetilla tarkoitetaan mittaustulosten toistettavuutta. Mittaus tai tutkimus pitää voida suorittaa uudelleen, jolloin saataessa samat tulokset voidaan sitä pitää reliabelina. Heikko reliabiliteetti johtuu useimmiten virheistä otannassa, mittauksessa tai aineiston käsittelyssä. Myös otoksen koolla on vaikutusta luotettavaan reliabiliteettiin. Mitä suurempi otos on, sitä ei-sattumanvaraisempia tuloksia saadaan. Kvantitatiivissa tutkimuksissa on kehitetty erilaisia tilastollisia menetelmiä, joilla reliabiliteettia voidaan tarkastella mittauksen jälkeen.

Reliabiliteettikerroin on välillä [0,1]. Suuri kertoimen arvo kuvaa korkeaa reliabiliteettia, jolloin voidaan todeta mittarin osioiden mittaavan samantyyppistä asiaa. Yleisenä ohjeena on, että reliabiliteettikertoimen tulisi olla yli 0,7. (Heikkilä 2002, 186—187; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 226—227.)

Toinen tutkimuksen arviointiin keskeisesti kuuluva käsite on validius eli pätevyys. Sillä tarkoitetaan mittarin tai tutkimuksen kykyä mitata juuri sitä, mitä on haluttakin mitata. Eniten tutkimuksen validiuteen vaikuttaa kysymysten asettelu. Kun kysymykset on tarkkaan mietitty, vastaajien on helpompi ymmärtää ne samalla tavalla kuin tutkija on tarkoittanut. Validiutta on vaikea analysoida jälkikäteen. Se tulisi ottaa huomioon jo tutkimuksen alkuvaiheessa. (Heikkilä 2002, 186; Hirsjärvi ym. 2007, 226—227.)

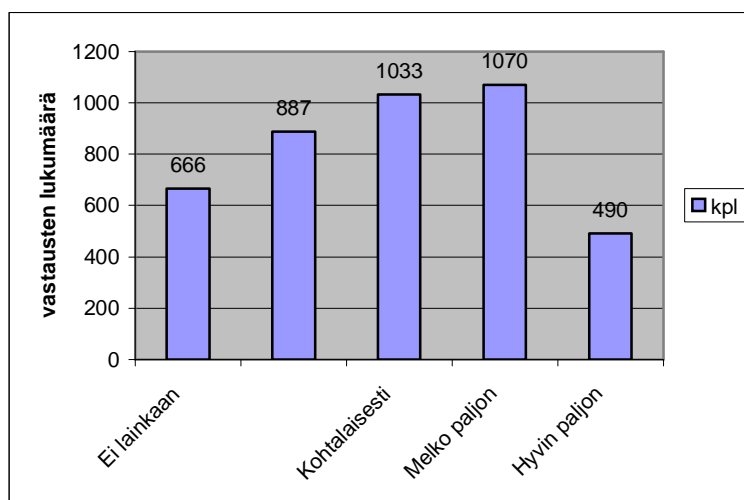
Tässä tutkimuksessa olen pyrkinyt mahdollisimman korkeaan reliabiliteettiin ja validiuteen. Tutkimuskysymykset on harkittu ja valittu etukäteen huolellisesti. Ne on pyritty saattamaan niin yksinkertaiseen muotoon, että vastaajien tulkinnoissa olisi mahdollisimman vähän eroavuutta. Avoimissa kysymyksissä vastaajille on annettu vapaus kirjoittaa omin sanoin mielipiteistään. Tutkimuksen reliabiliteettia olen määrittänyt Cronbachin alfan avulla. Reliabiliteettikertoimeksi Cronbachin alfa määrittäi opettajan ammatilliset valmiudet –osiossa 0,955, suhtautuminen omaan työhön –osiossa 0,939 sekä sosiaaliset suhteet ja vuorovaikutustilanteet –osiossa 0,945. Kaikkien kysyttyjen Likert-kysymysten reliabiliteetti oli 0,980. Tutkimuksen luotettavuutta pyrin varmistamaan myös sillä, että tutkimusaineiston käsittelyssä ja analysoinnissa noudatin erityistä tarkkuutta.

# 5 TUTKIMUSTULOKSET

## 5.1 Partioharrastuksen yhteys luokanopettajan työhön

Usein kysyttäessä partiolaiselta hänen harrastuksensa vaikuttamisesta omaan elämään, saa vastaukseksi pitkän selityksen elämäntavasta. Partiota ei harrasteta yleensä vain tiettyinä päivinä tai kellonaikoina, vaan se ohjaa elämää eri elämäntilanteissa, ainakin jonkin verran. Joskus sen rooli on tiedostamaton, joskus taas täysin harkittu. Uskon, että sama pitää paikkansa myös luokanopettajan työssä. Työ ei useinkaan katso aikaa tai paikkaa, vaan se vaikuttaa koko ajan jollakin tavalla henkilön sisimmässä.

Keskiarvot ja -hajonnat olen taulukoinut liitteeseen 4. Niiden esittäminen ei kuitenkaan kerro tässä tapauksessa vertailukelpoisia tuloksia, koska keskihajonta on suurta. Näin ollen tarkastelen Likert-kysymysten vastauksia prosenttilukujen avulla, jotka on esitetty liitteessä 3. Yhdistettyjen vastauskategorioiden nimikkeinä käytän sanoja ”paljon” ja ”vähän”. Vastauksia 39 Likert-kysymykseen annettiin kaikkiaan 4146 kappaletta. Eniten valintoja sai vaihtoehto 4, ”melko paljon”. Kaikkien kysymysten yhteinen keskiarvo oli 2,96. Vastausten jakautumista havainnollistaa kuvio 4.



**KUVIO 4.** Likert-kysymysten vastausten jakautuminen

### 5.1.1 Opettajan ammatilliset valmiudet

Ensimmäiseen osioon, ”opettajan ammatilliset valmiudet”, sisältyi yhteensä 17 Likert-asteikollista kysymystä. Taulukossa 3 eritellään vastausten jakautumista vastausprosenttien perusteella.

**TAULUKKO 3.** Luokanopettajien Likert-kysymysten vastaukset prosentteina osassa 1 (n=105—107)

<b>Opettajan ammatilliset valmiudet</b>	Paljon %	Vähän %
Retkien ja leirikoulujen järjestäminen oppilaille	78,5	8,4
Valmiuksien antaminen oppilaille arkipäivän elämää varten	63,5	15,8
Erilaisten oppimisympäristöjen käyttö opetuksessa	60,7	16,8
Oppilaan koko persoonallisuuden huomioon ottaminen	51,4	25,2
Oppilaiden valmentaminen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten	50,5	23,3
Opetustyön suunnittelu	40,5	30,2
Opetusmenetelmien käyttö	40,2	30,8
Oppijan henkilökohtaisen kasvun tukeminen	38,1	41,9
Koulun muuttuvien olojen kohtaaminen	30,7	45,8
Hallinnolliset tehtävät	29,3	51,9
Oppilaiden oppimisympäristön uudistaminen	29,2	34,9
Opetuksen eriyttäminen	23,6	48,1
Opetussuunnitelman oppiaineksen hallinta	17,0	56,6
Koulun opetussuunnitelman kehittäminen	16,0	60,4
Oppilashuolto	15,1	58,5
Oppilaiden oppimisedellytysten arviointi	13,2	49,1
Oppilaiden arviointi ja arvostelu	8,4	66,3

Kuten taulukko 3 osoittaa, luokanopettajat kokivat partion vaikuttaneen paljon retkien ja leirikoulujen järjestämiseen oppilaille. Vastausvaihtoehdon ”melko paljon” tai ”hyvin paljon” valitsi 78,5 prosenttia vastaajista. Partiolla on ollut paljon vaikutusta valmiuksien antamiseen oppilaille arkipäivän elämää varten, erilaisten oppimisympäristöjen käyttöön sekä oppilaiden valmentamiseen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten. Lisäksi paljon vaikutusta on koettu olleen oppilaan koko persoonallisuuden huomioon ottamiseen ja oppilaiden valmentamiseen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten. Näissä kohdissa vastausvaihtoehdon 4 tai 5 on valinnut yli 50,5 prosenttia vastaajista. Näiden lisäksi luokanopettajat ovat kokeneet partion vaikuttaneen melko paljon opetustyön suunnitteluun ja opetusmenetelmien käyttöön.

Vastaajien mielestä partiolla on ollut vähän vaikutusta oppilaiden oppimisympäristön uudistamiseen, oppijan henkilökohtaisen kasvun tukemiseen, koulun muuttuvien olojen

kohtaamiseen, opetuksen eriyttämiseen sekä oppilaiden oppimisedellytysten arviointiin. Vähiten vaikutusta luokanopettajien mielestä partiolla on ollut hallinnollisten tehtävien hoitamiseen, opetussuunnitelman oppiaineiden hallintaan, oppilashuoltoon sekä koulun opetussuunnitelman kehittämiseen ja oppilaiden arviointiin ja arvosteluun.

Edellä mainitut kohdat kuuluvat suurelta osin varsinaisen opettajankoulutuksen antamiin perusvalmiuksiin. Partion kasvatustavoitteisiin suoranaisesti näistä liittyvät vain valmiuksien antaminen oppilaille arkipäivän elämää varten, oppilaiden valmentaminen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten sekä retkien ja leirikoulujen järjestäminen oppilaille. Partio tukee myös erilaisten oppimisympäristöjen käyttöä opeteltaessa erilaisia taitoja. Näissä neljässä kysymyksessä vastausprosentit kohdassa ”paljon” nousivat yli viidenkymmenen. Täten voidaan arvioida, että luokanopettajat kokevat partion vaikuttaneen edellä mainittuihin kohtiin työssään.

Valmiiksi annettujen vaihtoehtojen lisäksi avointen kysymysten vastauksissa nousi esiin myös monia muita asioita, joihin luokanopettajat olivat kokeneet partion vaikuttaneen. Vastajat kertoivat partiotaustan auttaneen muun muassa suunnittelutyössä, toimintavarmuuden sekä organisointi- ja johtamistaitojen kehittymisessä.

*”Ensiaskeleni opettajan taipaleelle olen saanut partioharrastuksesta. Partiossa olen toiminut erilaisissa johtamis- ja luottamustehtävissä, joiden kautta olen vähitellen rakentanut opettajuutta ja ohjaamistaitoja, itseäni kehittäen.”*

Luokanopettajaopiskelija, nainen, 27-vuotias

*”Luontoläheisen toiminnan suunnittelu ja ympäristökasvatus on helpompaa partiotaustan takia, luonnontieteissä mahdollisimman paljon tekemistä ja kokemista -> syy-seuraus, ei vain paperia ja kynää.”*

Luokanopettaja + aineenopettaja, nainen, 29-vuotias

*”Johtamistaidot sekä partio-organisaation kehittäminen ovat vaikuttaneet suuresti kykyyni hahmottaa kouluorganisaatiota. Olen saanut partiossa paljon harjoitusta tavoitteellisuusajattelussa. Olen oppinut asettamaan järkeviä tavoitteita sekä arvioimaan tavoitteiden toteutumista.”*

Luokanopettaja, nainen, 34-vuotias

*”Antanut rohkeutta opettaa oppilaille oma-aloitteisuutta arkisissa toimissa ja uskomaan siihen, että jo pienenä voi osata tehdä monia asioita. Myös sitä, että pienillekään oppilaille ei tarvitse tehdä kaikkea valmiiksi, vaan he pystyvät itse paljon enempiin kuin uskommekaan.”*

Luokanopettaja, nainen, 32-vuotias

### 5.1.2 Luokanopettajien suhtautuminen omaan työhön

Osa 2 sisälsi yhteensä 10 Likert-asteikollista kysymystä. Taulukossa 4 havainnollistetaan vastausten prosenttijakaumia luokissa ”paljon” ja ”vähän”.

**TAULUKKO 4.** Luokanopettajien Likert-kysymysten vastaukset prosentteina osassa 2 (n=105—107)

<b>Suhtautuminen omaan työhön</b>	<b>Paljon %</b>	<b>Vähän %</b>
Oman kasvatustilanteen kehittyminen	61,4	16,0
Opettajan tehtävien itsenäisen hoitaminen	55,7	21,7
Oppituntien ulkopuolisten tehtävien hoito	50,0	28,3
Opettajan ammatin eettisen perustan tiedostaminen	49,1	28,3
Elinikäinen ammatillinen kasvu	42,5	33,9
Opettajan ammattiin sitoutuminen	41,1	32,7
Opettajankoulutuksen kriittinen tarkastelu	26,7	50,5
Oman työn kriittinen pohtiminen	25,5	49,1
Oman opetustyön arviointi	21,9	47,6
Oman työn tutkiminen	19,8	43,4

Eniten luokanopettajat kokivat partion vaikuttaneen oman kasvatustilanteen kehittymiseen. Vastauksia kohdassa ”paljon” oli yhteensä 61,4 prosenttia. 55,7 prosenttia vastaajista koki partion vaikutuksen suurena opettajan tehtävien itsenäisessä hoitamisessa. Partion merkitystä melko suurena luokanopettajat pitivät myös oppituntien ulkopuolisten tehtävien hoitamisessa, opettajan ammatin eettisen perustan tiedostamisessa sekä elinikäisessä ammatillisessa kasvussa ja opettajan ammattiin sitoutumisessa. Sen sijaan oman työn tutkimiseen, arviointiin ja kriittiseen pohtimiseen partiolla ei koettu olevan suurta vaikutusta. 50,5 prosenttia luokanopettajista totesi partion vaikutuksen opettajankoulutuksen kriittiseen tarkasteluun vähäiseksi.

Avointen kysymysten joukosta nousi esiin edellä mainittujen kohtien lisäksi vielä muita teemoja, joissa luokanopettajat kokivat partiolla olleen yhteyttä omaan suhteeseensa opettajan työtä kohtaan. 10 vastaajaa kertoi partion ohjanneen omaa ammatinvalintaansa. Osa heistä totesi, ettei olisi ilman partioharrastusta luultavasti koskaan ajautunut opettajan uralle. Useat luokanopettajat uskoivat partion vaikuttaneen heidän eettisiin asenteisiinsa.

*”Ilman partiossa saatua johtamiskoulutusta ja –kokemusta en ehkä olisi edes hakeutunut opettajaksi. Partioaikoina huomasin, että saan ryhmät toimimaan (useimmiten) hyvällä fiiliksellä kohti yhteisiä päämääriä. Huomasin sen olevan erityistaito, jota kaikilla ei välttämättä ole ja siten tämä oivallus vaikutti ammatinvalintaani.”*

Luokanopettaja + aineenopettaja, nainen 48-vuotias

*”Se (partio) on antanut minulle itsevarmuutta ja sellaista ”selviytymiskykyä”. Partiossa koetut jutut ovat monin tavoin rohkaisseet ajatuksia ja lisänneet kokeilunhalua. Luulen, että ilman partiotusta olisi paljon ”pliisumpi” opettaja.”*

Luokanopettaja, nainen, 40-vuotias

*”Nuoruusvuosien erittäin aktiivinen partiointi on varmasti eniten henkistä kasvuani ja ihmisyttäni muokannut ja minääni määrittävä tekijä. Siksi partion merkitys siihen mitä työkseni teen ja miten ammatissani toimin on erittäin suuri.”*

Luokanopettaja, mies, 43-vuotias

*”Vaikka toimin itse partiossa vain muutamia vuosia, jäi sieltä asennepuolelle eväitä koko opettajana toimimiseni ajaksi. Rohkeus kuunnella ja toteuttaa omaa eettistä ja pedagogista ääntänsä – kun koululaitos rakentelee vuosikymmenten saatossa aina uusia keisarin uusia vaatteitaan...”*

Luokanopettaja + aineenopettaja + valtiotieteiden maisteri, mies, 61-vuotias

*”Oma persoona on muokkautunut partion kautta ja persoonalla opetustyötä tehdään. Tietty esimerkillisyyden tavoittelu arvoasioissa kuuluu sekä partiolaisuuteen että opettajuuteen.”*

Luokanopettaja, mies, 40-vuotias

### 5.1.3 Sosiaaliset suhteet ja vuorovaikutustilanteet

Kolmanteen osaan sijoittuivat kysymykset sosiaalisista suhteista ja vuorovaikutustilanteista. Niitä oli yhteensä 12 kappaletta. Taulukko 5 esittelee vastausten prosentiosuuksia.

**TAULUKKO 5.** Luokanopettajien Likert-kysymysten vastaukset prosentteina osassa 3 (n=105—107)

<b>Sosiaaliset suhteet ja vuorovaikutustilanteet</b>		
	Paljon %	Vähän %
Luokanhallinta ulkona	62,6	17,7
Vuorovaikutustilanteiden hallinta	55,1	20,6
Kouluyhteisössä toimiminen	52,3	20,6
Luokanhallinta sisätiloissa	50,5	26,2
Kriisitilanteissa (esim. koulukiusaaminen) toimiminen	42,1	32,7
Kansainvälisyyskasvatus	40,3	33,1
Yhteistyö vanhempien kanssa	40,2	37,4
Sukupuolten tasa-arvon edistäminen	37,7	33,1
Toimiminen yhteiskunnallisen kehityksen muutosvoimana	28,3	42,5
Monikulttuurisuuden kohtaaminen	28,1	57,0
Yhteistyö kulttuurin edustajien kanssa	17,7	55,2
Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa	11,3	68,9

Koko kyselyn kolmanneksi eniten (62,6%) vaikutusta luokanopettajat kokivat partiolla olleen luokanhallintaan ulkona työskenneltäessä. Yli 50 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että partio on vaikuttanut paljon vuorovaikutustilanteiden hallintaan, kouluyhteisössä toimimiseen sekä luokanhallintaan sisällä. Reilu kolmannes kertoi partiolla olleen paljon vaikutusta kriisitilanteissa toimimiseen, kansainvälisyyskasvatukseen, yhteistyöhön vanhempien kanssa ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseen.

Toimimiseen yhteiskunnallisen kehityksen muutosvoimana sekä yhteistyöhön kulttuurin ja elinkeinoelämän kanssa luokanopettajat kokivat partiolla olleen vain vähän vaikutusta. 57 prosenttia luokanopettajista kertoi partion vaikuttaneen vähän monikulttuurisuuden kohtaamiseen. Vaihtoehdon ”kohtalaisesti” osan kolme kysymyksiin oli valinnut noin 24 prosenttia vastaajista.

Useat kyselyyn vastanneista kirjoittavat lisää sosiaalisiin suhteisiin ja vuorovaikutukseen liittyviä asioita avoimen kysymyksen kohtaan. 4 luokanopettajaa kertoi partion auttaneen ymmärtämään yhteisten asioiden hoitamisen tärkeyttä. 11 vastaajaa totesi partiolla olleen myönteistä vaikutusta laajojen sosiaalisten verkostojen syntyyn. Myös yhteistyö esimerkiksi vanhempien kanssa on ollut helpompaa, koska sitä on harjoiteltu jo partiotoiminnassa.

*”Käytännön jämäkkyyttä olen oppinut partiossa, samoin hyvin erilaisten aikuisten kanssa on pitänyt tulla toimeen.”*

Luokanopettaja + aineenopettaja, nainen, 28-vuotias



*”Opettajana tuntuu, että on helpompi olla rento ja valmiimpi yllätyksellisiin tilanteisiin. On helppo ottaa tilanne haltuun, mikäli se sitä vaatii. Partio on elämän mittaisena harrastuksena antanut erinomaiset valmiudet toimia opettajana, koulun johtajana ja muutenkin elämässä.”*

Luokanopettaja, mies, 46-vuotias

*”Partion kautta on oppinut ymmärtämään yhteisöllisyyden merkitystä sekä yhdessä toimimisen merkitystä ja näiden merkitys on tärkeä myös kouluyhteisössä.”*

Luokanopettaja, nainen, 28-vuotias

#### 5.1.4 Eriävät mielipiteet

Kyselyyn vastanneista 107 luokanopettajasta 1 valitsi vastausvaihtoehdokseen jokaisen kysymyksen kohdalla ”ei lainkaan”. ”Ei lainkaan” –vastauksia annettiin yhteensä 666 kappaletta eli 16,1 prosenttia kaikista vastauksista. Huomattavan pieni osa vastaajista totesi, että partiolla ei ole ollut suoranaista vaikutusta opettajan työhön. Avoimen kysymyksen kohdalla tätä mieltä olleet kuvasivat mielipidettään esimerkiksi seuraavasti:

*”En näe partiolla erityistä yhteyttä työhöni. Se on harrastus muiden joukossa ja on antanut itselleni eväitä mutta ei niinkään työhön vaan elämään. Olin lisäksi niin nuori toimiessani aktiivisesti, että on vaikea muistaa niiltä ajoilta mitään tarkkaa.”*

Luokanopettaja + aineenopettaja, nainen, 41-vuotias

*”On kuitenkin loppujen lopuksi aika vaikea määritellä mikä mihinkin vaikuttaa. Partio on harrastuksena minulle myös elämäntapa ja elämänasenne ja monista partion arvoista ja toimintatavoista on tullut omiani, eli minun on vaikea eritellä tarkemmin partion ja koulutyön suhdetta...”*

Luokanopettaja, nainen, 25-vuotias

#### 5.1.5 Tulokset tilastollisen analysoinnin kuvaamina

Testasin kaikkia Likert-kysymyksiä sekä yksittäin että edellä kuvattujen osioiden muodostamina summamuuttujina riippumattomien tapausten t-testillä. T-testillä testataan kahden ryhmän keskiarvojen välille saadun eron suuruutta. Jos se on suuri, voidaan eroa olettaa olevan myös perusjoukossa, mutta jos ero on vain pieni, se saattaa johtua sattumasta. (Vainionpää 2004, 19.) Ryhmitteleväksi muuttujaksi valitsin sukupuolen. Tässä tapauksessa tulokset osoittavat, että sukupuolten välillä ei ole merkitsevää eroa ( $p > ,05$ ). Partio on siis vaikuttanut tai ollut vaikuttamatta samalla tavalla riippumatta vastaajan sukupuolesta.

Yksisuuntaisella varianssianalyysillä testataan useamman kuin yhden ryhmän keskiarvojen välisiä eroja (Heikkilä 2002, 224). Tällä menetelmällä testasin vastaajien iän ja opettajaksi valmistumisvuoden merkitystä kysymysten vastauksiin. Ryhmittelevät muuttujat luokittelin eri vuosikymmenten mukaan. Varianssianalyysin mukaan voidaan todeta, että iällä tai valmistumisvuodella ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa luokanopettajien vastauksiin ( $p > 0,05$ ).

Kahden muuttujan välistä riippuvuutta voidaan tutkia korrelaatiokerroimen avulla. Kerroin vaihtelee  $-1:n$  ja  $+1:n$  välillä. Kerroimen arvo 0 kertoo, että lineaarista riippuvuutta ei ole. (Heikkilä 2002, 203—204.) Testasin sukupuolen ja osiokohtaisten summamuuttujien välistä riippuvuutta Pearsonin tulomomenttikorrelaatiokerroimen avulla. Osan yksi korrelaatiokerroin oli  $-0,037$ , osan kaksi  $-0,041$  ja osan kolme  $-0,034$ . Koska merkitsevyystaso eli Sig. arvo on kaikissa osaluokissa reilusti yli 0,05, sukupuoli ei näytä korreloivan kysymysten vastauksiin. Prosenttiosuuksia tarkasteltaessa miesten ja naisten välillä ei ole huomattavissa merkittäviä eroja vastausten sijoittumisessa asteikolle 1—5.

## 5.2 Luokanopettajan työn yhteys partioharrastukseen

Luokanopettajien mielipiteitä kysymykseen ”onko opettajan työ vaikuttanut partiotoimintaasi” keräsin vain avoimen kysymyksen avulla. Noin 40 prosenttia totesi, ettei ole kokenut opettajan työllä olleen juurikaan vaikutusta omaan partiotoimintaansa. Osa näistä vastaajista oli lopettanut partioharrastuksen ennen kuin valmistui ammattiinsa, joten vaikutusta ei ole käytännössä voinutkaan havaita.

Suurimmaksi vastaajia yhdistäväksi mielipiteeksi muodostui se, että partiotoiminta ei enää jaksa kiinnostaa ja innostaa opettajan työn ohessa. Tähän syyksi todettiin harrastuksen ja päivätyön samankaltaisuus. Moni luokanopettajista kertoi haluavansa pitää työn ja vapaa-ajan erillään. Lisäksi pelko siitä, että partio muuttuisi liian koulumaiseksi, pitää muutaman vastaajista poissa lauman- tai vartionjohtajan tehtävistä.

*”Kun työskentelee päivät lasten kanssa ja ”johtamistehtävissä”, koen partion harrastuksena muistuttavan liikaa työtäni.”*

Luokanopettaja, nainen, 36-vuotias

*”Taakkana opettajan rooli myös partiossa, samat lapset sekä työssä että harrastuksessa. Etuna samat lapset sekä työssä että harrastuksessa, näkee heistä muitakin puolia kuin kouluminen ja koulusuoritukset.”*

Luokanopettaja + erityisopettaja, nainen, 42-vuotias

Opettajan työllä koettiin olevan myös positiivisia vaikutuksia harrastukseen. 4 vastaajaa totesi miettivänsä turvallisuusasioita huomattavasti aiempaa enemmän. Koulutuksen mukanaan tuoma organisaatiokyky ja ryhmänhallintataidot helpottivat monen vastaajan harrastustoimintaa. Koulun arkeen kiinteästi liittyvä tavoitteellisuus ja työn kautta opitut toimintamallit siirtyvät useiden luokanopettajien mielestä huomaamatta harrastuksen puolelle. Lukuisat kyselyyn vastanneista mainitsivat pitävänsä itseään parempina kouluttajina ammattinsa tarjoamien valmiuksien vuoksi. Näiden lisäksi moni kertoi lapsen kasvun, kehityksen ja yksilöllisyyden ymmärtämisen ja huomioimisen helpottuneen. Partio tarjoaa myös paikan sellaisten projektien kokeilulle, joita koulussa ei voi toteuttaa.

*”Opettajana on tottunut suunnitelmalliseen työhön, ja ennen kaikkea pysymään niissä suunnitelmissaan, mikä kuuluu välillä olevan esim. muille laumanjohtajille vaikeaa. Koen myös, että opettajana minulla on jo valmiina olemassa ne taidot jotka tarvitsen löytääkseni kulloisellekin ryhmälle sopivat toimintatavat. Myös ryhmänhallintataidoista on apua.”*

Luokanopettaja, nainen, 29-vuotias

*”Asioiden organisoiminen on helppoa, kun se liittyy myös omaan työkuvaan läheisesti. Lapsien yksilöllistä kehitystä seuraa myös partiotoiminnassa enemmän kuin aiemmin. Joskus saattaa olla jopa vaikeaa erottaa työtä ja harrastusta, koska ne tietyt rutiinit toistuvat sekä koululuokassa että partioidoissa. Aina silloin tällöin muistutan itselleni, että tämänhän on harrastus ja täällä voidaan olla ns. vapaammin.”*

Luokanopettaja, nainen, 28-vuotias

*”Kasvatustiede jonkin verran, kasvatopsykologia ym. eli teoreettista taustaa ja metatason ymmärrystä, mikä auttanut myös piiri- ja järjestötason tehtävissä, esim. kouluttajana toimimisessa.”*

Luokanopettaja, nainen, 50-vuotias

### **5.3 Luokanopettajien tärkeiksi kokemat partion kasvatustavoitteet**

Partio-ohjelmassa tavoitteet rakentuvat partioihanteiden ja –lupauksen pohjalle (ks. luku 2.3). Varsinaiset kasvatukselliset tavoitteet on nyt ensimmäistä kertaa kirjattu viimeistään vuonna 2010 käyttöön otettavaan Suomen Partiolaisten ohjelmaudistukseen. Tavoitteena on, että yksilö toimii yritteliäästi ja vastuuntuntoisesti suhteessa omaan itseensä, toisiin ihmisiin, yhteiskuntaan ja ympäristöön. Uudistuksen myötä partiomenetelmä, ohjelman rakenne ja aktiviteetit pohjautuvat näille tavoitteille. Päämäärinen tehtävänä on kasvattaa yksilöitä, jotka omalla toiminnallaan pyrkivät tavoittelemaan maailmanrauhaa ja parempaa yhteiskuntaa. (Suomen Partiolaiset ry (2)).

101 luokanopettajaa vastasi avoimeen kysymykseen, joka käsitteli partion tärkeitä kasvatustavoitteita. Koska edellä mainitut järjestön yhteiset kasvatustavoitteet ovat vasta toteutuksen alkuvaiheessa, niillä on tuskin vaikutusta luokanopettajien vastauksiin.

Noin 40 prosenttia vastaajista listasi partion tärkeiksi kasvatustavoitteiksi luonnon kunnioittamisen, muiden huomioon ottamisen ja vuorovaikutustaitojen kehittämisen. Merkittävänä pidettiin vastuulliseksi yhteiskunnan jäseneksi kasvattamista, itsenäisyyden ja oma-aloitteisuuden opettamista sekä tekemällä oppimista. Tasa-arvoisuus ja erilaisuuden hyväksyminen koettiin tavoitteina, jotka kuuluvat partion peruspilareihin. Näiden lisäksi luokanopettajat arvioivat tärkeiksi kansainvälisyys- ja uskontokasvatuksen sekä kädentaitojen kehittämisen. Tulevaisuutta varten partiossa olisi hyvä totuttaa myös tehtävien organisointiin, ongelmanratkaisuun ja johtajuuden opetteluun.

*”Olemme kaikki erilaisia, mutta yhtä tärkeitä ja ainutkertaisia. Erilaisuus on rikkautta. Tahdon auttaa toisia katsomatta rotuun, sukupuoleen, ikään. Tahdon tehdä parhaani asiassa kuin asiassa. Olen osa luontoa ja siksi minun tulee vaalia sitä. Opin ja selviydyn tilanteista, kun vain jaksan yrittää.”*

Luokanopettaja, nainen, 57-vuotias

*”Partiomenetelmän kautta luonnollisesti korostuvat tärkeät suhde ympäristöön ja suhde toisiin koko partiopolun ajan. Vähän vanhempana suhde yhteiskuntaan. Tavoitteet antavat eväitä elävään elämään.”*

Luokanopettaja, nainen, 31-vuotias

# 6 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

## 6.1 Tutkimustulosten yleistettävyys

Suomessa on noin 52 000 opettajaa, jotka toimivat yleissivistävän opetuksen parissa (Opetusalan ammattijärjestö 2008). Suomen Partiolaisiin kuuluu noin 12 800 yli 22-vuotiasta partiolaista (Iho ym. 2007, 6). Tästä joukosta partiota harrastavien tai harrastaneiden opettajien etsiminen osoittautuu haastavaksi tehtäväksi, eikä kaikkia luultavasti mitenkään voi tavoittaa. Näin ollen tutkimuksen tuloksia ei voida yleistää kaikkia perusjoukkoon kuuluvia koskeviksi. 107:n luokanopettajan näyte kuitenkin kertoo siitä, mihin suuntaan yleinen mielipide mahdollisesti suuntautuisi. Jatkotutkimuksissa aineiston keräämisessä kannattaisi kiinnittää huomiota opettajien erilaiseen koulutustaustaan. Tämän tutkimuksen kohdalla kyselylomake oli alun perin suunniteltu luokanopettajille, joten aivan tarkkoja tietoja esimerkiksi juuri koulutuksesta ei kaikkien vastanneiden osalta saatu kerättyä. Tutkimuksen kannalta hyödyllistä olisi ollut tiedustella myös partioharrastuksen kestoa.

## 6.2 Luokanopettajien mielipiteitä

Tutkimuksen päätavoitteena oli selvittää, millainen mahdollinen yhteys partion harrastamisella ja luokanopettajan työllä on. Lisäksi tarkasteltiin luokanopettajien tärkeiksi kokemia partion kasvatustavoitteita.

Tutkimuksen tulosten mukaan näyttäisi siltä, että useimmat partiota harrastavat tai harrastaneet luokanopettajat kokevat toiminnan hyödylliseksi omassa työssään. Vaikka tutkimukseen vastanneet henkilöt edustivat iältään, työkokemukseltaan ja partiotaustaltaan erilaisia ryhmiä, tilastollisesti merkitseviä eroja vastauksista ei ole löydettävissä. Partio toiminnan yhteys työelämään tulee esiin kaikissa kolmessa tutkimuksen osa-alueessa. Oman osuutensa vaikutuksista saavat opettajan ammatilliset valmiudet, omaan työhön suhtautuminen sekä vuorovaikutustilanteet ja sosiaaliset suhteet.

Tulokset kertovat, että eniten partioharrastuksella on vaikutusta retkien ja leirikoulujen järjestämiseen oppilaille. Tämä on mielestäni helposti ymmärrettävissä, koska lähes jokainen

partiossa johtajana toiminut on ottanut osaa erilaisten retkien ja leirien suunnitteluun ja toteutukseen. Yleensä partiolaiset siirtyvät erilaisiin johtamistehtäviin noin 15-vuotiaana. Koska luokanopettajaksi valmistutaan keskimäärin 25—28-vuotiaana, on moni partiolainen ehtinyt organisoida retki- ja leirielämää ennen valmistumistaan jo kymmenisen vuotta. Näin ollen partiossa saadut valmiudet ilmeisesti madaltavat kynnystä lähteä retkeilemään oppilaiden kanssa koulun ulkopuolelle.

Valmiuksien antaminen oppilaille arkipäivän elämää varten listattiin järjestyksessä toiseksi koko kyselyn eniten luokanopettajan työhön vaikuttaneista asioista. Harrastuksena partio tarjoaa erittäin monipuolista toimintaa niin lapsille kuin aikuisillekin. Monet partiossa opittavat taidot keskittyvät jokapäiväisessä elämässä tarvittavien taitojen kehittämiseen, kuten luonnossa liikkumiseen, kädentaiteihin ja ensiapuun. Kun näitä osa-alueita yhdistetään sopivassa suhteessa koulun opetussuunnitelmassa määriteltyihin teemoihin, saadaan aikaiseksi monipuolisia ja mielenkiintoisia oppikokonaisuuksia. Partio toiminnassa mukana olleella opettajalla koetaan tutkimuksen mukaan olevan runsaasti tällaista koulussa hyödynnettävää pääomaa.

Tutkimustulokset ilmentävät, että partion vaikutus koetaan heikoimmaksi työn ja oppilaiden arviointia vaativissa tehtävissä. Partio toiminnalla ei näyttäisi olevan suurta vaikutusta myöskään varsinaisesti vain opettajan työssä tarvittaviin valmiuksiin kuten opetussuunnitelman kehittämiseen. Vähiten partio on vaikuttanut luokanopettajien elinkeinoelämän kanssa tekemään yhteistyöhön.

Vastaajat arvioivat kyselyssä myös työnsä vaikutusta partio toimintaan. Näin päin asiaa pohdittaessa monet luokanopettajat kertoivat harrastuksen muistuttavan liian paljon omaa työtään. Tästä syystä osa oli lopettanut aktiivisen partioinnin tai siirtynyt tehtäviin, jossa toimiminen lapsiryhmän kanssa ei ollut ensisijaista. Toisaalta osa vastaajista koki myös työn auttaneen harrastuksessa selviytymiseen. Toiminnan tavoitteellisuus, turvallisuusnäkökohtien huomioiminen sekä koulutuksellinen ammattitaito nähtiin asioina, joihin luokanopettajan työllä oli positiivinen vaikutus.

Vastaajien partion tärkeitä kasvatustavoitteita koskevat mielipiteet ovat melko yhteneväisiä. Merkittävimmitavoitteiksi luokanopettajat arvioivat luonnon kunnioittamisen, muiden huomioon ottamisen ja vuorovaikutustaitojen kehittämisen. Muut tavoiteltavat päämäärät liittyivät yksilön henkilökohtaiseen kehitykseen sekä tulevaisuuden yhteiskunnasta huolehtimiseen. Jos näitä vastauksia verrataan partio toiminnan nykyisiin ja uudistettuihin tavoitteisiin, voidaan havaita luokanopettajien sisäistäneen harrastuksensa kasvatustavoitteet erinomaisesti.

Luokanopettajien vastausten perusteella voidaan todeta, että partio toiminnassa tärkeiksi koetut päämäärät ovat vaikuttaneet myönteisesti vastaajien opetustyöhön. Erityisesti korostuvat

ihmissuhdetaitoihin ja käytännönläheiseen toimintaan liittyvät kokonaisuudet. Juuri näitä osa-alueita järjestö pyrkii toiminnallaan tuomaan esiin. Tutkimuksen tulokset nostavat mieleeni kysymyksen, olisiko partioharrastuksesta annettava lisäpisteitä luokanopettajakoulutukseen haettaessa. Toisaalta, mihin suuntaan partiotoiminta kehittyisi, jos keskusjärjestö alkaisi aktiivisesti rekrytoimaan mukaan luokanopettajia.

### *6.3 Katsaus tulevaisuuteen*

Tämä tutkimus antoi mielestäni runsaasti vastauksia luokanopettajan työn ja partion välisestä yhteydestä. Tässä osassa käsittelin kuitenkin pelkästään luokanopettajan koulutuksen saaneita entisiä tai nykyisiä partiolaisia, jotka muodostavat koko keräämästäni aineistosta puolet. Näin ollen analysoimatta on vielä 107:n aineenopettajan, erityisopettajan sekä muiden opetusalan ammattilaisten vastaukset. Lisäksi useat vastaajista ovat ilmoittaneet halukkuutensa jatkotutkimukseen osallistumiseen muun muassa tarjoutumalla haastateltaviksi.

Tämän tutkimusprosessin aikana mieleeni nousseita jatkotutkimukseen soveltuvia kysymyksiä ovat esimerkiksi:

- Millä konkreettisilla tavoilla opettajat hyödyntävät partiossa oppimiaan taitoja?
- Onko partioharrastuksella yhteyttä opettajankoulutuksessa selviämiseen?
- Uusien kasvatustavoitteiden toteutuminen käytännön partiotoiminnassa
- Millaiseksi ”muut” opettajat kokevat partiotaustaisen opettajan?
- Onko partioharrastuksella yhteyttä alakouluikäisen oppilaan koulumenestykseen?

# LÄHTEET

**Atjonen, P. 2005.** Eettisesti laadukas opetus. Teoksessa Luukkainen, O. & Valli, R. (toim.) Kaksitoista teesiä opettajalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 53—66.

**Baden-Powell, R. 1979.** Ohjeita partiojohtajille. Helsinki: Partiokirja Oy.

**Grönholm, P. 2004.** Vartionjohtajan käsikirja. Helsinki: Oy Partio Scout Ab.

**Haavisto, M. 1983.** Partion kasvatustavoitteet – partioihanteet. Teoksessa Kiesiläinen, K. (toim.) Partiokasvatus. Helsinki: Partiokirja Oy, 30—33.

**Hakonen, N. 1995.** Partiojohtajan käsikirja. Helsinki: Oy Partio Scout Ab.

**Heikinheimo, R. 1983.** Kasvatetaan viisaasti. Teoksessa Kiesiläinen, K. Partiokasvatus. Helsinki: Partiokirja Oy, 60—63.

**Heikkilä, T. 2002.** Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

**Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007.** Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

**Iho, S., Lehtinen, P. & Tutkimusryhmä. 2007.** Suomen Partiolaiset. Tilastot 2006.

**Kari, J. & Heikkinen, H. 2001.** Opettajaksi kasvaminen. Teoksessa Kari, J., Moilanen, P. & Rähkä, P. (toim.) Opettajan taipaleelle. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos, 41—60.

**Kari, J. 1986.** Opetus- ja kasvatustyö ammattina. Helsinki: Otava.



**Kasvatustieteiden tiedekunnan opinto-opas. 2005—2007.** Tampereen yliopisto.

**Leino, A. & Leino, J. 1997.** Opettaminen ammattina. Helsinki: Kirjayhtymä Oy.

**Moilanen, P. 2001.** Hyväksi opettajaksi ja hyväksi ihmiseksi – ammattietiikan opetus opettajankoulutuksessa. Teoksessa Kari, J., Moilanen, P. & Rähkä, P. (toim.) Opettajan taipaleelle. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos, 81—104.

**Niemi, E. 1994.** Vartionjohtajan käsikirja. Helsinki: Partiokirja Oy.

**Niemi, H., Syrjälä, L. & Viilo, M. 1998.** Opettajankoulutus ja yhteiskunta. Opettajiin ja kouluun kohdistuvat odotukset kahden yhteistyöseminaarin valossa. Tampereen yliopiston opettajankoulutuslaitoksen julkaisuja A16. Tampere: Tampereen yliopisto.

**Niemi, H. & Tirri, K. 1997.** Valmiudet opettajan ammattiin opettajien ja opettajien kouluttajien arvioimina. Tampereen yliopiston opettajankoulutuslaitoksen julkaisuja A10. Tampere: Tampereen yliopisto.

**Numminen, J. 1995.** Opettajapersoonallisuuden kasvattaminen. Teoksessa Korpinen, E. (toim.) Opettajaksi oppimaan – kasvattajaksi kasvamaan. Opetuksen perusteita ja käytänteitä 7. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. 29—35.

**Opetusalan ammattijärjestö. 2006.** Opettajan eettisten periaatteiden taustalla olevat arvot. VIITATTU 17.2.2008.

<URL: [http://www.oaj.fi/portal/page?\\_pageid=515,447779&\\_dad=portal&\\_schema=PORTAL](http://www.oaj.fi/portal/page?_pageid=515,447779&_dad=portal&_schema=PORTAL)>

**Opetusalan ammattijärjestö. 2008.** OAJ:n yleissivistävät opettajat OAJ-YSI.

VIITATTU 7.4.2008

<URL: [http://www.oaj.fi/portal/page?\\_pageid=515,451829&\\_dad=portal&\\_schema=PORTAL](http://www.oaj.fi/portal/page?_pageid=515,451829&_dad=portal&_schema=PORTAL)>

**Opetushallitus. 2004.** Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. Helsinki: Opetushallitus.

**Perusopetuslaki 1984/718 115. §.** VIITATTU 17.2.2008

<URL: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1984/19840718>>

**Ripatti, H. 1983.** Mitä ja mihin me kasvatamme. Teoksessa Kiesiläinen, K. (toim.) Partiokasvatus. Helsinki: Partiokirja Oy, 54—57.

**Suomen Partiolaiset ry. (1)** Mitä partio on? VIITATTU 15.1.2008

<URL: <http://www.partio.fi/?Deptid=47>>

**Suomen Partiolaiset ry. (2)** Ohjelmauudistus 2010. VIITATTU 7.4.2008

<URL: <http://www.partio.fi/?deptid=1119>>

**Tammisto, M. 1994.** Laumanjohtajan käsikirja. Helsinki: Partiokirja Oy.

**Vaalikivi, K. 1983.** Johtajakoulutus kasvatusmenetelmänä. Teoksessa Kiesiläinen, K. Partiokasvatus. Helsinki: Partiokirja Oy, 50—53.

**Vainionpää, J. 2004.** SPSS-ohjelman käyttö tilastollisen aineiston käsittelyssä ja analysoinnissa. OSA 1. Tampereen yliopisto, Hämeenlinnan opettajankoulutuslaitos. Opetusmoniste.

**Volanen, S-M., Työministeriön työvoiman kehittäminen ja ohjaus –tiimi. 2002.** Opetusala. Helsinki: Työministeriö, Edita.

**Väljärvi, J. 2005.** Muutoksen kohtaaminen opettajan työssä. Teoksessa Luukkainen, O. & Valli, R. (toim.) Kaksitoista teesiä opettajalle. Jyväskylä: PS-kustannus. 105—120.

Hei! Opiskelen luokanopettajaksi Tampereen yliopiston Hämeenlinnan opettajankoulutuslaitoksessa.

Teen kandidaatintutkielmaa aiheesta partio ja opettajuus. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, onko partioharrastuksella yhteyttä opettajan työhön ja siinä tarvitsisin juuri Sinun apuasi. Kysymysten pohjana on käytetty Hannele Niemen ja Kirsi Tirrin luomaa kyselyä (Valmiudet opettajan ammattiin opettajien ja opettajien kouluttajien arvioimina, Tampereen yliopiston opettajankoulutuksen julkaisuja A10/1997).

Suomen Partiolaiset ry on antanut mahdollisuuden toteuttaa kysely nettikyselylomakkeella, joten vastaaminen on helppoa. Klikkaa alla olevaa linkkiä, jolloin pääset suoraan lomakkeeseen. Vastaaminen kestää noin 10 minuuttia.

Kaikki lomakkeet käsitellään luottamuksellisesti. Yksittäistä vastaajaa ei tutkimustulosten perusteella voida tunnistaa.

Pyydän Sinua ystävällisesti vastaamaan kyselylomakkeeseen mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 31.1.2008 mennessä.

Kiitos jo etukäteen vastauksestasi, sillä se on kandidaatintutkielmani onnistumisen kannalta erittäin tärkeä.

LINKKI KYSELYYN <http://www.webropol.com/P.aspx?id=185713&cid=1814643>

Ystävällisin terveisin

Satu Korhonen, Kankaanpään Korpiveikot, Satakunnan partiolaiset ry  
satu.korhonen@uta.fi, puh. 050-3617861

**PS. TÄTÄ SÄHKÖPOSTIA SAA VAPAASTI VÄLITTÄÄ ETEENPÄIN OPETTAJILLE,  
JOTKA HARRASTAVAT / OVAT HARRASTANEET PARTIOTA.**

## Partio ja opettajuus

### 1) Sukupuoli

- Nainen  
 Mies

### 2) Syntymävuotesi

Valitse ▾

### 3) Olen koulutukseltani

- Luokanopettaja  
 Aineenopettaja  
 Erityisopettaja  
 Muu, mikä

### 4) Valmistumisvuoteni opettajaksi

Valitse ▾

### 5) Olen valmistunut opettajaksi

Valitse ▾

### 6) Olen opettanut luokkia

- 1-2  
 3-4  
 5-6  
 7-9  
 Muu, mikä

**7) Erikoistumis- / sivuaineeni**

**8) Partiopiiri, jossa olen toiminut viimeksi**

**9) Aloitin partioharrastuksen**

**10) Olen ollut partiossa**

- Sudenpentu
- Vartiolainen
- Vaeltaja
- Laumanjohtaja
- Vartionjohtaja
- Akela
- Sampo
- Lippukunnanjohtaja
- Muu, mikä

**11) Olen edelleen mukana partiotoiminnassa**

- Viikoittaisessa toiminnassa lauman- tai vartionjohtajana
- "Hallinnollisissa" tehtävissä (esim. lippukunnan hallituksessa)
- Silloin tällöin (esim. apuna tapahtumissa)
- Muuten, miten
- En ole enää mukana partiotoiminnassa

<b>12) Miten partioharrastus on vaikuttanut opettajan työhösi?</b>					
	Ei lainkaan	Vähän	Kohtalaisesti	Melko paljon	Hyvin paljon
1. Opetusmenetelmien käyttö	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
2. Vuorovaikutustilanteiden hallinta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
3. Oppilaiden arviointi ja arvostelu	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
4. Oppituntien ulkopuolisten tehtävien hoito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
5. Kouluyhteisössä toimiminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
6. Hallinnolliset tehtävät	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
7. Oppilashuolto	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
8. Oppilaan koko persoonallisuuden huomioon ottaminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
9. Oman kasvatusfilosofian kehittyminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
10. Koulun muuttuvien olojen kohtaaminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
11. Koulun opetussuunnitelman kehittäminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
12. Opetuksen eriyttäminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
13. Valmiuksien antaminen oppilaille arkipäivän elämää varten	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
14. Oppilaiden valmentaminen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
15. Kansainvälisyyskasvatus	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
16. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
17. Oman opetustyön arviointi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
18. Yhteistyö vanhempien kanssa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
19. Opetustyön suunnittelu	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
20. Opettajan tehtävien itsenäisen hoitaminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
21. Opettajan ammatin eettisen perustan tiedostaminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
22. Opettajan ammattiin sitoutuminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
23. Elinikäinen ammatillinen kasvu	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
24. Opettajankoulutuksen kriittinen tarkastelu	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
25. Toimiminen yhteiskunnallisen kehityksen muutosvoimana	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
26. Oppilaiden oppimisympäristön uudistaminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
27. Oman työn tutkiminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
28. Oppilaiden oppimisedellytysten arviointi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

## Liite 2 (4)

29. Opetussuunnitelman oppiaineksen hallinta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
30. Monikulttuurisuuden kohtaaminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
31. Oman työn kriittinen pohtiminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
32. Oppijan henkilökohtaisen kasvun tukeminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
33. Kriisitilanteissa (esim. koulukiusaaminen) toimiminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
34. Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
35. Yhteistyö kulttuurin edustajien kanssa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
36. Luokanhallinta sisätiloissa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
37. Luokanhallinta ulkona	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
38. Erilaisten oppimisympäristöjen käyttö opetuksessa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
39. Retkien ja leirikoulujen järjestäminen oppilaille	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**13) Onko partio on vaikuttanut työhösi edellä kysytyjen kohtien lisäksi muilla tavoin? Jos on, miten?**

**14) Onko opettajan työ vaikuttanut partiotoimintaasi? Jos on, miten?**

**15) Mitkä ovat mielestäsi partion tärkeitä kasvatustavoitteita?**

**16) Tähän voit halutessasi kirjoittaa vielä muita asioita, jotka liittyvät sekä opettajan työhön että partiotoimintaan.**

**17) Jos olet käytettävissä myöhemmin mahdolliseen lisähaastatteluun, jätäthän yhteystietosi. Kiitos.**



## 2. Miten partioharrastus on vaikuttanut opettajan työhösi?

Kysymykseen vastanneet: 107

	<b>Ei lainkaan</b> (arvo: 1)	<b>Vähän</b> (arvo: 2)	<b>Kohtalaisesti</b> (arvo: 3)	<b>Melko paljon</b> (arvo: 4)	<b>Hyvin paljon</b> (arvo: 5)
1. Opetusmenetelmien käyttö (ka: 3,028; yht: 107)	14% 15	16,8% 18	29% 31	32,7% 35	7,5% 8
2. Vuorovaikutustilanteiden hallinta (ka: 3,486; yht: 107)	7,5% 8	13,1% 14	24,3% 26	33,6% 36	21,5% 23
3. Oppilaiden arviointi ja arvostelu (ka: 2,168; yht: 107)	28% 30	38,3% 41	25,2% 27	5,6% 6	2,8% 3
4. Oppituntien ulkopuolisten tehtävien hoito (ka: 3,236; yht: 106)	12,3% 13	16% 17	21,7% 23	35,8% 38	14,2% 15
5. Kouluyhteisössä toimiminen (ka: 3,381; yht: 105)	8,6% 9	12,4% 13	26,7% 28	37,1% 39	15,2% 16
6. Hallinnolliset tehtävät (ka: 2,604; yht: 106)	27,4% 29	24,5% 26	18,9% 20	18,9% 20	10,4% 11
7. Oppilashuolto (ka: 2,264; yht: 106)	31,1% 33	27,4% 29	26,4% 28	14,2% 15	0,9% 1
8. Oppilaan koko persoonallisuuden huomioon ottaminen (ka: 3,364; yht: 107)	5,6% 6	19,6% 21	23,4% 25	35,5% 38	15,9% 17
9. Oman kasvatustilanteen kehittyminen (ka: 3,613; yht: 106)	4,7% 5	11,3% 12	22,6% 24	40,6% 43	20,8% 22
10. Koulun muuttuvien olojen kohtaaminen (ka: 2,738; yht: 107)	15,9% 17	29,9% 32	23,4% 25	26,2% 28	4,7% 5
11. Koulun opetussuunnitelman kehittäminen (ka: 2,321; yht: 106)	26,4% 28	34% 36	23,6% 25	13,2% 14	2,8% 3
12. Opetuksen eriyttäminen (ka: 2,604; yht: 106)	17,9% 19	30,2% 32	28,3% 30	20,8% 22	2,8% 3
13. Valmiuksien antaminen oppilaille arkipäivän elämää varten (ka: 3,692; yht: 107)	3,7% 4	12,1% 13	20,6% 22	38,3% 41	25,2% 27
14. Oppilaiden valmentaminen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten (ka: 3,29; yht: 107)	11,2% 12	12,1% 13	26,2% 28	37,4% 40	13,1% 14
15. Kansainvälisyyskasvatusta (ka: 3,075; yht: 106)	12,3% 13	20,8% 22	26,4% 28	28,3% 30	12,3% 13
16. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen (ka: 2,981; yht: 106)	18,9% 20	15,1% 16	28,3% 30	24,5% 26	13,2% 14
17. Oman opetustyön arviointi (ka: 2,571; yht: 105)	23,8% 25	23,8% 25	30,5% 32	15,2% 16	6,7% 7
18. Yhteistyö vanhempien kanssa (ka: 2,981; yht: 107)	18,7% 20	18,7% 20	22,4% 24	26,2% 28	14% 15
19. Opetustyön suunnittelu (ka: 3,075; yht: 106)	12,3% 13	17,9% 19	29,2% 31	31,1% 33	9,4% 10
20. Opettajan tehtävien itsenäinen hoitaminen (ka: 3,5; yht: 106)	12,3% 13	9,4% 10	22,6% 24	27,4% 29	28,3% 30
21. Opettajan ammatin eettisen perustan tiedostaminen (ka: 3,255; yht: 106)	10,4% 11	17,9% 19	22,6% 24	34% 36	15,1% 16
22. Opettajan ammattiin sitoutuminen (ka: 3,019; yht: 107)	19,6% 21	13,1% 14	26,2% 28	28% 30	13,1% 14
23. Elinikäinen ammatillinen kasvu (ka: 3,113; yht: 106)	11,3% 12	22,6% 24	23,6% 25	28,3% 30	14,2% 15
24. Opettajankoulutuksen kriittinen tarkastelu (ka: 2,562; yht: 105)	22,9% 24	27,6% 29	22,9% 24	23,8% 25	2,9% 3
25. Toimiminen yhteiskunnallisen kehityksen muutosvoimana (ka: 2,783; yht: 106)	14,2% 15	28,3% 30	29,2% 31	21,7% 23	6,6% 7
26. Oppilaiden oppimisympäristön uudistaminen (ka: 2,887; yht: 106)	13,2% 14	21,7% 23	35,8% 38	21,7% 23	7,5% 8
27. Oman työn tutkiminen (ka: 2,557; yht: 106)	21,7% 23	21,7% 23	36,8% 39	18,9% 20	0,9% 1
28. Oppilaiden oppimisedellytysten arviointi (ka: 2,443; yht: 106)	21,7% 23	27,4% 29	37,7% 40	11,3% 12	1,9% 2

Liite 3 (2)

29. Opetussuunnitelman oppiaineiden hallinta (ka: 2,443; yht: 106)	<b>17,9%</b> 19	<b>38,7%</b> 41	<b>26,4%</b> 28	<b>15,1%</b> 16	<b>1,9%</b> 2
30. Monikulttuurisuuden kohtaaminen (ka: 2,523; yht: 107)	<b>23,4%</b> 25	<b>33,6%</b> 36	<b>15%</b> 16	<b>23,4%</b> 25	<b>4,7%</b> 5
31. Oman työn kriittinen pohtiminen (ka: 2,613; yht: 106)	<b>18,9%</b> 20	<b>30,2%</b> 32	<b>25,5%</b> 27	<b>21,7%</b> 23	<b>3,8%</b> 4
32. Oppijan henkilökohtaisen kasvun tukeminen (ka: 2,886; yht: 105)	<b>13,3%</b> 14	<b>28,6%</b> 30	<b>20%</b> 21	<b>32,4%</b> 34	<b>5,7%</b> 6
33. Kriisitilanteissa (esim. koulukiusaaminen) toimiminen (ka: 3,159; yht: 107)	<b>8,4%</b> 9	<b>24,3%</b> 26	<b>25,2%</b> 27	<b>27,1%</b> 29	<b>15%</b> 16
34. Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa (ka: 2,019; yht: 106)	<b>41,5%</b> 44	<b>27,4%</b> 29	<b>19,8%</b> 21	<b>10,4%</b> 11	<b>0,9%</b> 1
35. Yhteistyö kulttuurin edustajien kanssa (ka: 2,346; yht: 107)	<b>31,8%</b> 34	<b>23,4%</b> 25	<b>27,1%</b> 29	<b>14%</b> 15	<b>3,7%</b> 4
36. Luokanhallinta sisätiloissa (ka: 3,346; yht: 107)	<b>8,4%</b> 9	<b>17,8%</b> 19	<b>23,4%</b> 25	<b>31,8%</b> 34	<b>18,7%</b> 20
37. Luokanhallinta ulkona (ka: 3,729; yht: 107)	<b>5,6%</b> 6	<b>12,1%</b> 13	<b>19,6%</b> 21	<b>29%</b> 31	<b>33,6%</b> 36
38. Erilaisten oppimisympäristöjen käyttö opetuksessa (ka: 3,598; yht: 107)	<b>6,5%</b> 7	<b>10,3%</b> 11	<b>22,4%</b> 24	<b>38,3%</b> 41	<b>22,4%</b> 24
39. Retkien ja leirikoulujen järjestäminen oppilaille (ka: 4,121; yht: 107)	<b>3,7%</b> 4	<b>4,7%</b> 5	<b>13,1%</b> 14	<b>32,7%</b> 35	<b>45,8%</b> 49
ka: 2,959; yht: 4146	16,1% 666	21,4% 887	24,9% 1033	25,8% 1070	11,8% 490

<b>Opettajan ammatilliset valmiudet</b>	keskiarvo	keskihajonta	n
Retkien ja leirikoulujen järjestäminen oppilaille	4,12	1,052	107
Valmiuksien antaminen oppilaille arkipäivän elämää varten	3,69	1,094	107
Erialaisten oppimisympäristöjen käyttö opetuksessa	3,60	1,140	107
Oppilaan koko persoonallisuuden huomioon ottaminen	3,36	1,136	107
Oppilaiden valmentaminen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten	3,29	1,182	107
Opetustyön suunnittelu	3,08	1,169	106
Opetusmenetelmien käyttö	3,03	1,169	107
Oppilaiden oppimisympäristön uudistaminen	2,89	1,124	106
Oppijan henkilökohtaisen kasvun tukeminen	2,89	1,171	105
Koulun muuttuvien olojen kohtaaminen	2,74	1,152	107
Opetuksen eriyttäminen	2,60	1,093	106
Hallinnolliset tehtävät	2,60	1,343	106
Oppilaiden oppimisedellytysten arviointi	2,44	1,015	106
Opetussuunnitelman oppiaineksen hallinta	2,44	1,015	106
Koulun opetussuunnitelman kehittäminen	2,32	1,092	106
Oppilashuolto	2,26	1,081	106
Oppilaiden arviointi ja arvostelu	2,17	0,995	107

<b>Suhtautuminen omaan työhön</b>	keskiarvo	keskihajonta	n
Oman kasvatustilanteiden kehittyminen	3,61	1,083	106
Opettajan tehtävien itsenäinen hoitaminen	3,50	1,326	106
Opettajan ammatin eettisen perustan tiedostaminen	3,25	1,219	106
Oppituntien ulkopuolisten tehtävien hoito	3,24	1,239	106
Elinikäinen ammatillinen kasvu	3,11	1,237	106
Opettajan ammattiin sitoutuminen	3,02	1,317	107
Oman työn kriittinen pohtiminen	2,61	1,134	106
Oman opetustyön arviointi	2,57	1,200	105
Opettajankoulutuksen kriittinen tarkastelu	2,56	1,168	105
Oman työn tutkiminen	2,56	1,061	106

<b>Sosiaaliset suhteet ja vuorovaikutustilanteet</b>	keskiarvo	keskihajonta	n
Luokanhallinta ulkona	3,73	1,210	107
Vuorovaikutustilanteiden hallinta	3,49	1,185	107
Kouluyhteisössä toimiminen	3,38	1,147	105
Luokanhallinta sisätiloissa	3,35	1,214	107
Kriisitilanteissa (esim. koulukiusaaminen) toimiminen	3,16	1,199	107
Kansainvälisyyskasvatus	3,08	1,217	106
Yhteistyö vanhempien kanssa	2,98	1,332	107
Sukupuolten tasa-arvon edistäminen	2,98	1,302	106
Toimiminen yhteiskunnallisen kehityksen muutosvoimana	2,78	1,138	106
Monikulttuurisuuden kohtaaminen	2,52	1,216	107
Yhteistyö kulttuurin edustajien kanssa	2,35	1,174	107
Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa	2,02	1,060	106